

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnishvu prejemam:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izjava vs. dan sveder izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petstopenjska peti vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu: Knaflova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Češki listi o odgovoru dr. Hohenburgerjevem.

»Národní Listy« pišejo: »Justični minister dr. Viktor Hohenburger je govoril danes v zbornici, toda ne o predlogu Koernerjevem, tudi ne o imenovanju čeških in vladnih uradnikov, temveč edino o znanih ordonancih, ki jih je izdal predsednik deželnega sodišča ljubljanskega, dvorni svetnik dr. Elsner, glede izključne veljavnosti nemščine kakor notranjeje jezika v področju graškega nad-sodišča, kamor spada tudi Kranjska, v kateri prebiva komaj par tisoč Nemcev. Minister je pri tem citiral oba ukaza, ki jih je v tej zadevi izdal dvorni svetnik Elsner. Ni naša nalo-ga in tudi naša dolžnost braniti pravi-lni nemški slog v uradnih publika-cijah, vendar moramo pa reči, da je bila nemščina, ki jo rabi ta sodni bi-rokrat, dovoljena v dobi, ko so pisali feldvebelji z gosjim peresom regle-ment za navadne vojake.

Ker se tiče stvari same, je dr. Hohenburger zavzel v ti stvari sta-lišče, ki je v resnici do skrajne mere izjavalno in ki se mora najodločnejše zavrniti. Dr. Hohenburger, član skrajno nemško-radikalne stranke, ki se je na grd način posmehoval češke-mu historičnemu pravu, se ni pomi-sljal v odgovor na vprašanje poslanca ljubljanskega dr. Ravniharja glede obeh ukazov dr. Elsnerja trditi, da temelji raba nemščine kakor uradne-ga jezika v področju graškega nad-sodišča na običaju, ki sega par sto-let nazaj, ki temelji na zakonitih do-ločbah iz časa, ko so bili ustanovljeni vladarski uradi sploh.

Upamo, da so ljudje, ki so izdelali dr. Hohenburgerju v justičnem mi-nistrstvu današnje njegovo izjavo, pravniki, in da ti niso nikoli šuš-marji. Ti bi morali vedeti, da je kaka stvar ali običaj ali zakon. Če je kaj zakon, tedaj ni treba, da bi se to opiralo na kak običaj. Sicer pa: Naj nam blagohotno e. kr. justični mi-nister pove samo en zakon ali pa samo eno naredbo, na katero bi se mogel sklicevati v dokaz, da je v področju graškega nad-sodišča nemščina izklju-čni notranji uradni jezik! Takega zakona, take naredbe ni.

Potem je dr. Hohenburger tr-dil, da »v tem oziru ni ničesar izpre-menil el XIX.«, čeprav mora vedeti vsak laik, vsak pravnik, ki dela prvi izpit, da poznejši zakon derogira

prejšnjega. Če je bil torej kak zakon, čeprav ga ni bilo, ki bi odločil, da je nemščina edino dovoljen notranji je-zik v področju graškega nad-sodišča, tedaj je bil razveljavljen in izpreme-njen s členom XIX., ustave iz l. 1867.

Dr. Hohenburgerju se je polju-bila dati člen XIX. decembrske usta-ve na razpolago, ki sicer ni nova, za-to pa popolnoma napačna in ničeva. To razlago smo slišali že od ranjega dr. Eduarda Sturmaja v stari zbor-nici Schmerlingovi, ki je tam nasto-pal proti znani jezikovni naredbi Stremayerjevi iz leta 1880. in doka-zoval, da velja člen XIX. samo za po-sameznike, nikakor pa ne za narodne in nikakor tudi ne za kak jezik. Po dr. Hohenburgerju velja člen XIX. samo za jezikovno pravo prebival-stva, ki išče pravice, to je za zunanje uradovanje. Ali bi nam ne hotel e. kr. justični minister, če je prepričan, da ima členek XIX. obvezno moč glede zunanje uradovanja, povedati, ka-ko more zagovarjati ali pa vsaj opravičiti revolto nemških sodnikov v takozvanem zaprtem nemškem ozemlju, v kraljestvu Češkem, ki je direktna kršitev principa, ki ga je postavil danes dr. Hohenburger, da velja člen XIX. za vso zunanjo služ-bo brez razločka.

Po dr. Hohenburgerju se ne sme izvajati iz člena XIX. decembrske ustave iz leta 1867. nikakih konse-kvence za notranji uradni jezik. Tu smo v resnici radovedni, kaj porečejo k temu nazoru dr. Hohenburgerja Poljaki. Če je naziranje dr. Hohen-burgerja pravilno, tedaj je cesarska odredba iz leta 1869., s katero se uva-ja poljsčina v celi Galiciji kot notra-nji uradni jezik, ravno nasprotna tendenci in razlagi člena XIX., kakor jo je dr. Hohenburger danes podal. Za dr. Hohenburgerja je odločena stvar, da spada vsako službeno pred-stavljanje kakaga funkcionarja, vsa-ka njegova zglasitev v notranjo služ-bo. Kar je danes dr. Hohenburger v zbornici trdil, kakor bi to bilo nespo-ren in nepremakljiv aksiom, ni samo zmota, temveč očividni sofizem, to je očividno prekrševanje državnega temeljnega zakona. Da je to mogel sto-riti justični minister, ki, odet z dr-žavno avtoriteto, proglašata take na-pačne komentare k ustavi sami, je v istini nezmišljen in protislovje, kate-rema napraviti konec je najvišja na-loga za vse ljudi nemške, brez razli-ke: za Čehe enako kakor za Sloven-ce in kakor za Poljake, kajti vsem tem je odrekel pravosodni minister

dr. Hohenburger pravico do notra-njega jezika ter proklamiral nemšči-no kot državni jezik za vse notranje uradovanje. Z gosp. dr. Hohenbur-gerjem se bo, upam, govorilo še v ti debati in tudi drugje.

Koroška Bela.

V prvi polovici meseca septem-bra 1911 se je začelo v občini Koroška Bela na Gorenjskem govoriti, da bo davčni predpis, na podlagi kate-rega se bode proračun za leto 1912 sestavil, zelo majhen. Gosp. župnik F. Košir je vedel povedati, da bode davčni predpis samo 12.000 K zna-šal, — ter je tudi pravil, da bode mo-ralo županstvo občinske naklade od 75% na 100% zvišati. Da bi se ljud-stvo prepričalo, koliko je na tej go-vorici resnice, je dal gosp. župan J. Hkavec naslednji razglas na občinsko tablo nabiti.

Štev. 1408. Razglas. Zadnji čas se je v občini razširila vest, da bode davčni predpis za leto 1912 zelo majhen, menda samo 12.000 K. Da je ta vest popolnoma neresnična, se razvidi iz danes došlega dopisa e. kr. davčnega urada v Kranjski gori z dne 13. septembra in 19. septembra 1911 št. 1032, s katerim se je župan-stvo na to zadevno vprašanje obvesti-lo, da davčni predpis za leto 1912 še davčnemu uradu do junija 1912 ne bo znan. Iz tega se razvidi, da tudi druge osebe v tej zadevi nobene in-formacije imeti ne morejo. Pojasni-se, da je bil davčni predpis za tovar-no v letu 1910 5908 K 78 v, ter se je ta glasom davčnega poročila v letu 1911 na 10991 K 45 v zvišal. V letu 1910 je znašal davčni predpis cele občine okrog 18.000 K, ker se je pa za leto 1911 pri tovarni na Javorniku za 5000 K zvišal, torej znaša davčni predpis v letu 1911 okrog 23.000 K. Na podlagi zadnje vsote se bode za leto 1912 proračun sestavil, ter se da že sedaj sklepati, da se ni-kakor ni bati 100% naklade na di-rektno davke. — Koroška Bela, 24. septembra 1911.

Kmalo na to, ko je bil razglas na občinsko desko nabit, srečal je gosp. župnik Košir g. župana J. Hkaveca na cesti na Javorniku, pral ga je (župnik župana) radi omenjenega razglasa, ter pri tem pripomnil, da gre v Radovljico k e. kr. glavarstvu po pojasnilo, s katerim da bode d-kazal, da ima le on prav glede dav-čnega predpisa v znesku 12.000 K. —

Da se je gosp. župan pri tej prilož-nosti razburil, je samo osebni umevno. Vsled razburjenosti, in v svesti si, da ima glede davčnega predpisa le on prav, ne pa gosp. župnik, je zgo-voril besedo: »Vi lažete itd.« — Gosp. župnik je šel potem v Radovljico, ko pa pride nazaj, je v družbi gosp. ka-plana M. Zbontarja iskal gosp. župa-na na domu; ker ga ni bilo doma šla sta omenjena gospoda na Koroško Belo, ter sta dobila g. župana v go-stilni pri Jurčku. — Pri tej priložno-sti je gosp. župnik gosp. župana toli-ko časa v besedah lovil, da ga je zo-pet razburil in do tega pripravil, da je zopet navedene nepremišljene be-sede zgovoril. — Kmalo na to je g. župnik Košir po gosp. dr. Pegan, ad-vokatu v Ljubljani proti g. županu vložil tožbo radi razžaljenja časti. — Tožba se glasi dobesedno tako-le: C. kr. okrajna sodnja v Kranjski gori. — Zasebni ovaditelj: Franc Košir, župnik na Koroški Beli, ki ga zastopa dr. V. Pegan: Ovadenec: Josip Hkavec, župan na Koroški Beli, za-sebna ovadba zaradi prestopka zoper varnost časti: 1. Naša občina Koroška Bela je prišla lansko leto v zelo kritičen položaj. Ko smo delali pra-račun za leto 1911 — jaz sem namreč občinski odbornik — izkazal nam je davčni urad v Kranjski gori 45.000 kron občinskim dokladom podvrženih davkov. — Kakih štirinajst dni po-tem, ko smo napravili proračun, pri-de zopet od davčnega urada poročilo, da ne znašajo ti občinskimi dokladam podvrženi davki 45.000 K, temveč le nekaj čez 18.000 K. Vrh tega je vsebovalo to naznanilo za občino ne-prijetno vest, da mora vrniti naša občina Kranjski industrijski družbi od nje že plačani davek v znesku 14.000 K. — Dne 5. septembra 1911 sem imel v župnišču konkurenčno obravnavo za službo organista. K tej obravnavi je prinesel e. kr. komisar od okrajnega glavarstva v Radovljici izkaz o davkih koncem leta 1910, ki so podvrženi občinskimi dokladam. Tu sem pa zagledal vsoto teh davkov, ki je znašala nekaj čez 12.000 K. To okolnost sem povedal ovadenemu županu Josipu Hkavecu s pripombo, da je tako malo število direktnih dav-kov za nas hud udarec in da bomo morali iskati novega vira dohodkov za občino ali pa zvišati naše občins-ke doklade, ki znašajo sedaj 75% na 100% ali pa moramo izdatke znižati. — Kmalom potem se je začelo govoriti, da te moje besede ne odgovarjajo resnici. Razdajalo se je tudi neko po-

ročilo v tem, da so občinske finance v dobrem položaju. — Zato sem se napotil na e. kr. okrajno glavarstvo v Radovljico, da se prepričam o res-ničnosti položaja. Na potu srečam ovadence, ki mu povem po kaj grem v Radovljico. — On me pa začne ta-koj glasno zmerjati rekoč: »Vi laže-te! in ko gre korak naprej se še en-krat obrne proti meni in zakriči z močnim glasom »Vi ste en lažnik«. To se je zgodilo na javni cesti. — Do-kaz moje prečevanje. — 2. Ko se vrnem iz Radovljice poiščem ovaden-ca, ki je bil tedaj v gostilni pri Čopu (Jurčk) na Koroški Beli in ga vpra-šam, če ostane pri onih besedah. — Imel sem namreč sabo potrdilo e. kr. okrajnega glavarstva za resničnost svoje trditve.

Ovadenec se je začel s početko-ma izgovarjati potem pa je rekel: »Če vi trdite, da to poročilo (to je ono, ki ga je prejel ovadenec in ga omenja v razglasu) od davkarije ni resnično, ste lažnik. — Jaz na to od-govorim. Meni to poročilo ni nič mar, jaz hočem vedeti, če sem jaz lažnik radi 12.000 K. Na to je ovade-nec odgovoril: »Da, lažnik ste«. Do-kaz temu: Matevž Zbontar, kaplan na Koroški Beli, in moje pričevanje. — To očitjanje se je zgodilo v pričo več ljudi v gostilni, torej na javnem prostoru in sicer dne 26. septembra 1911.

Ker kot občinski odbornik poseb-no pa kot dušni pastir potrebujem zaupanje svoje fare in občine in ker mi tako neutemeljeno očitjanje jemlje ugled, prisiljen sem k tožbi in pred-lagam po svojem v priloženem po-blastilu izkaznem zastopniku, da se proti ovadencu uvede kazensko po-stopanje in se isti zakonito kaznuje. — Ljubljana, dne 5. oktobra 1911. — Franc Košir l. r.

Dne 18. oktobra 1911 se je vršila pri e. kr. okrajnem sodišču v Kranjski gori obravnavo in se glasi obsod-ba naslednje: U 524/11/2, glavna razprava pred e. kr. okrajno sodnjo v Kranjski gori, oddekel II., dne 18. oktobra 1911. Navzoči: O. Januschov-sky, sodnik; Pavliček, zapisnikar; Franc Košir, zasebni obtožitelj; dr. Juro Adlešič, subst.; dr. V. Pegan, njegov zastopnik. V kazenski stvari zoper Josipa Hkaveca zaradi razžalje-nja časti: Josip Hkavec, obdolženec.

Ob pol 12. se proglasi seja za pri-četo; kazensko stvar se skliče. Raz-prava se vrši javno. — Zasebni obto-žitelj in obtoženec se poravnata: Ob-toženec se zaveže izdati sledečo izjavo

LISTEK.

Pismo 3 boljšča.

(Od našega prav posebnega poročal-vača Zmagoslava Kebra).

Bumeljana, 29. oktobra.

Dragi gospod urednik!

Zdaj sem tu, na licen afrikanske temote, če smem tako reči. Nakratko vam hočem opisati svojo pot čez oni podaljšek Adrije (ki je bila slavjan-ska, ko so brodovi imeli še hraste), katerega imenujejo Sredozemsko morje, Italija in Afrika segata tam-kaj čisto do morja, zato je s parni-kom (il piroscavo) prav lahko priti do Tri-, Stiri-, Pet-politanije, makari do Šestpolitanije. Jeli sega Sredo-zemsko morje zares do sredi zemlje, nisem mogel izvedeti; ribiči v Ta-rentu, ki sem jih po tem izpraševal, so mi soglasno odgovorjali z »non capisco«, iz česar sklepam, da imajo prav.

Kakor veste, gospod urednik, sem se v Tarent pripeljal že teden pred izbruhom vojske, ker sem se na izprehodu na Šmarno goru prepričal, da leži nekaj v zraku. Tudi sem opa-zil v Deghenghijevi osteriji (slov. oštarija) pri »Maličcu«, da se Lah, pijoči črnino, nekamo jezno drže in

da si je eden od njih kupil psa, kate-rega je krstil »Turco«. Tudi trenotek nisem dvomil, kam da ta pes ta-co moli in kot poverjenik »Slov. Na-roda« sem si preskrbel brezplačni vojni listek k jubilejski razstavi v Rim, ondi prodal returni listek sta-remu Rimljanu in se odpeljal v Ta-rent. Če ima človek talent, pride ceno v Tarent, pravi naš narodni prego-vor.

V Tarentu me je čakalo veliko presenečenje. Radi kolere so bili ho-teli tako popolnoma prazni, da sta »društvo za varstvo domačije in na-rodnih šeg« in »društvo za varstvo živali« priredili evencien dan v ko-risti stradalajočim stetičam. Hotelski vratarji in kočijaži omnibusov so bi-li tako navdušeni, ko so me zagle-dali, da so mi napravili velikansko jaječenje (ovacijo). Prišla je tudi de-putacija meščanov, ki me je nesla pred mestno hišo, kjer me je prič-a-koval župan (il sindaco) z občin-skim svetom; župan pa ni stal, ko me je pričakoval, na čelu občinske-ga sveta kakor je sicer navada, tem-več na tleh. Ko sem bil imenovan za častnega meščana, se je vršila sloves-na minuendolicitacija, kateri hotelir me bo dobil. Izmed onih, ki so me hoteli prevzeti v popolno penzijo čisto brezplačno, sem si izbral najlep-ši hotel na Rivi. Riva, to je cesta ob morju, kjer se vedno največ ljud-

stva in voz sem in tja rine in preri-va, in se blago na ladje in z ladij po-riva. Zvečer so mi napravili podok-nico; a med »Aido« so dva bombarda, en es-klarinet, ena f-trombona in prvi krilni rog umrli za kolero. To je kapelnika, ki je bil ravnotako ob-čutljiv, kakor so kapelniki pri nas, tako razburilo, da ga je zadela kap v taktirko. Tako je koncert pred ča-som ponehal. Ravno so tedaj po ce-sti mimo pricapljali brziljerji, da se vkrcajo v Tripolitanijo. Pomešal sem se med navdušeno ljudstvo, rinil se po Rivi naprej in srečno smuknil na transportno ladjo, kjer sem tudi našel izborni skričališče na tistem kraju, ki je bil prihranjen le (sol-tanto) za gospode od generalnega štaba. Ker pa s tem transportom ni odhajal noben generalni štabal (lo stivale generale), sem ostal skoro do izkrcanja neopažen.

Navsezgodaj nas je italijanski škorenj brenil v sinjega Neptuna, godba je zavrnila Radeckimars, se-veda laškega, ne našega, in zapustili smo kolerično Italijo.

V svojem skrivališču sem se iz-početka precej dolgočasil. Imel sem sicer vse žepne nabasane z jestvinami in tudi čutare vina nisem pozabil — voda je bila pa v tisti kraj, kakor običajno, itak vpeljana —, a manj-kalo mi je duševne hrane. Naposled sem zapasil na žebiju razne časnike,

ki so bili brez posebne umetnosti na manjše kose razrezani. Te sem začel sestavljati in duševno obedovati. Izvedel sem iz njih, da je papež Leon XIII. nekaj bolan in da so bili Rusi pred 3 dnevi pri Mukdenu hu-do poraženi. To me je zelo zanimalo in še marsikaj podobnega; pa o tem vam ne bom poročal, ker ste gotovo vse to že sami tudi čitali in natisnili. Toda naenkrat sem nekaj našel, kar je bilo zame prava pravcata heureka, kakor bi bil rekel Homer. Pomislite! Kaj je viselo na žebiju med časniki? Izvod laškega bojnega načrta! Stari Kolumbus ni mogel bolj zijati, ko je prvič zagledal Njujork, kakor sem tedaj jaz in pro-sto po Prešernu sem zaklical: »Da-teljne, fige in druge cepe cepi v mladosti za stare zobe!« in to z ozi-rom na Arabce.

Po dvanedvi vožnji čutim, da smo se ustavili. Hitim torej na krov, ki je bil že ves poln brzihljerjev; ustavili so me in začeli name kričati, kakor laški zidarji, če igrajo »mo-ra«. Namesto da bi me izkrcali, so me položili s trebuhom na kup vr-vi, kakor da bi me hoteli učiti pla-vanja. Mislil sem, da je to poseben naroden običaj in potegnil sem ven svoj beležnik, da si vse obrede zapišem. Toda, ojoj, zame je s tem napo-čil casus, ki je bil deloma belli, delo-ma obliqui. Namesto da bi me iz-so-

me na-krcali. Pa tako, da bi morala pri tem postati sapientia sat. V zad-njem hipu se spomnim svojega boj-nega načrta in jim ga pomolim pod nosove ravno na mestu, kjer je bil podpisan laški kralj (il re). Kar odreeneli so, zagrmel sem nad nji-mi: »Jaz sem šef (il capo) general-nega štaba — attenzione!« Ukazal sem jim spustiti čoln doli v morje, na kar me je osem laških marini-rancev prepeljalo na tretji del sta-rega sveta. Toda nisem se dal pel-jati v Tripolis, temveč tja bolj na desno zunaj mesta, kajti v mesto in v pristan so venomer kakor hruske cepale turške bombe. Odslovil sem svojih osem mariniranih kacelnar-jev s čolnom vred in stopil sem v temno Afriko, ki se je lesketala v solnem, da sem komaj gledal. Niko-gar ni bilo videti v moji bližini, še običajnih levov in krokodilov ne. Takoj me je navdal občutek, da sem priča in sodobnik dela svetovne zgo-dovine, katerega bodo pomnili še po-zni rodovi gimnazijalcev in realcev.

Nataknil sem si fes na glavo in razvil zeleni prapor prerokov, ki mi ga je napravila mojškra Marička iz evile žabjega kostuma, katerega sem pred 7 leti nosil na Sokolovi maška-radi. Čez 7 let vse prav pride. Ko je

* »Attenzione« odgovarja naše-mu slovenskemu »habtaht«.

preklicati pri cerkvi. Podpisani ob-
žalujem svojo žalitev, ki sem jo govo-
ril o gospodu župniku Francu Košir-
ju, da laže o občinskih davkih. Te
svoje žalitve prekličem in priznam,
da je gosp. župnik o občinskih davkih
popolnoma pravilno govoril. Jaz sem
bil namreč o predpisanih davkih sla-
bo poučen. Nadalje se zaveže plačati
eno tretino stroškov.

Ker se pa najnovejši davčni
predpis za sestavo proračuna za leto
1912 rabi, prosil je občinski urad
c. kr. davčni urad v Kranjski gori, da
se davčni predpis pošlje. Slavni dav-
čni urad je z dopisom z dne 23. okto-
bra 1911, št. 1161, županstvu sporo-
čil, da znaša občinskim dokladam
podvrženi davčni predpis za l. 1911:

a) za davčno občino Potoki
474 K 98 vin.;

b) za davčno občino Javornik
22.520 K 68 vin.;

c) za davčno občino Koroškabela
2799 K 52 vin.; — skupaj 25.795 kron
18 vinarjev.

Ker se pa obsodba tako glasi, da
mora gosp. župan Hkave preklicati,
torej se navede tozadevni preklic, ka-
teri se je 26. novembra 1911 razglasil
in se glasi:

Josip Hkave obžaluje svojo žali-
tev, ki jo je govoril o gosp. župniku
Francu Koširju, da laže o občinskih
davkih.

Te svoje žalitve prekličem in pri-
zna, da je gosp. župnik o občinskih
davkih popolnoma pravilno govoril.

Josip Hkave je bil namreč o dav-
čnih predpisih slabo poučen.

Da se pa ljudstvo občine Koroš-
kabela o davčnem predpisu popo-
no pouči, napravil se je še en uradni
razglas z dne 25. novembra 1911 in
se glasi: Vsem občanom in davkopla-
čevalcem občine Koroškabela se daje
s tem na znanje, da je došel župan-
stvu na Koroškabeli od slav. davčne-
ga urada v Kranjski gori uradni do-
pis z dne 23. oktobra 1911 št. 1161, s
katerim se uradno naznanja, da zna-
ša občirskim dokladam podvrženi
predpis za leto 1911:

a) za davčno občino Potoki
474 K 98 vin.;

b) za davčno občino Javornik
22.520 K 68 vin.;

c) za davčno občino Koroškabela
2799 K 52 vin.; — torej skupaj
25.795 K 18 vin. in ne samo 12.000 K,
kakor se je poprej govorilo po naši
občini. Vsi poslušalci ste naproseni,
da poveste to doma in vsem sosedom.

Županstvo Koroškabela 25. no-
vembra 1911. — J. Hkave, l. r.,
župan.

Iz te razprave je razvidno, kaj
se mora dandanašnji vse preklicati.
Kdo da ima v tej zadevi prav, to naj
sodi javnost, ker je to še do sedaj ne-
rešena uganka.

Dva sliojna napredna sho- da v Poljanski dolini.

V lepi gorenjski Poljanski dolini
je začelo zelo veselo politično giba-
nje, ki se po vseh občinah kaže v tem,
da nastopajo napredni in samostojni
kmetje nevtrahno pri občinskih volit-
vah in da so tudi že skoraj po celi
dolini pomedli klerikalce iz občins-
kih zastopov. Klerikalci v tej dolini
dosledaj menda še niti ene občine ni-
so dobili potem novih volitev.

Ena najboljših in najzvarnejših
občin v tej dolini pa so Poljane, kjer
so do zadnjih volitev imeli klerikalci
še vse tri razrede, pri zadnjih volit-
vah pa so jih tamošnji zavedni kmet-
je na celi črti porazili. Za večerj po-
polndne je sklicalo v Poljane »Politič-

maham po pesku navzgor, sem mor-
al radi hudega solca kihati. »Ala
pomagaj!« se oglasi nekdo nekje.
»Ala lonaj,« mu odgovorim, »kde pa
ste in kje ste?« Iz peščenega skriva-
lišča pristopi s puško v roki rjav
Arabe, postavi se predme s takim
veličanstvom, kakor bi bil Danilo,
če igra kneza, in reče mi: »Sin pu-
ščeve sem. — Ah, me jako veselje.
sem vlnudno menil, kako pa kaj go-
spa mama?« — »Salem aleikum!« mi
je odgovoril in mi je svojo desno
tako presrečno položil na moje lice,
da sem se prevrnil njegovi materi v
naročje. To je bila pozornost, ki jo
tujcu izkazujejo le ob posebnih pri-
likah. Moj novi znanec me je nato
spremil v tripolitansko Klečo, v Bu-
meljano. Turški oficirji so me spre-
jeli nainprvo vlnudno, a za afrikan-
sko temperaturo tako hladno, da sem
moral iti nekoliko v stran, da se ni-
sem — bil sem ves prepoten — pre-
hladil. Podal sem jim kot svoj akre-
ditiv oni vojni načrt, ki me je že en-
krat rešil. Klic priresenčenja in ra-
dosti so se na mah razlevali po tabo-
ru in ko sem jim podal še svojo vi-
zito, so zlasti Arabi popolnoma
obnoredli. Skakali so sem in tja, s ka-
pami lovili mimo frčeč loške gra-
nate in vtili: »Abu Kebr, Abu
Kebr!« — »Ne, Zmagoslav sem, pro-
sim« sem jih vlnudno opozoril. Pa ni-
nič nemaralo. Zdal sem bil njih
arabski pobratim in pripovedovali

no in gospodarsko društvo za škofje-
loški okraj javen shod, na katerem se
je zbralo okoli 150 naprednih kmetov
in kateremu je predsedoval tamošnji
nadučitelj g. Perko. Na shodu je po-
ročal deželni poslanec Adolf Ribnik-
ar, ki je imenovan vodstva narodno-
napredne stranke pozdravil samosto-
jen kmetijski nastop pri zadnjih občins-
kih volitvah. Na raznih vzgledih in
slučajih je pojasnjeval škodljivost in
aleparstvo S. L. L. ter neusmiljeno
ožigosal klerikalno politiko v parla-
mentu, deželnem odboru in po raznih
klerikalnih občinah. Obširneje se je
pečal govornik z razdeljevanjem de-
želnih in državnih podpor za povzdi-
go živinoreje ter z živinorejskim re-
feratom pri deželnem odboru. Ob
burnem pritrjevanju je poslanec Rib-
nikar protestiral, da c. kr. deželna
vlada tako mirno gleda samopašnost
deželnega odbora; v tem oziru zahte-
va od c. kr. vlade, da ali deželni od-
bor ponči kako ima dr. Lampe pra-
vično in pošteno razdeljevati držav-
ne podpore, ali pa da razdeljevanje
državnih podpor deželnemu odboru
kratkotako odzame ter ga prepusti
drugim pravičnejšim faktorjem. Kle-
rikalci pravijo, da so kmetijska stra-
ka, da so prijatelji kmeta. Res je si-
cer, da so prišli s kmeti močjo do
veljave, a njihova ljubezen do kmeta
se kaj posebno kaže v sestavi dežel-
nega odbora. Niti enega kmeta, niti
nega kmetijskega strokovnjaka ni
med klerikalci v deželnem odboru.
Še strokovnjaka Povšeta so izrinili,
ker jim je bil prepošten in predobor.
Kako se S. L. S. norčuje iz kmeta, ka-
že, da je dala najbolj važen referat
za kmeta, živinorejski referat v de-
želnem odboru duhovniku dr. Lam-
petu, dasi ima on o njem manj pojma
kot vsak vaški kaplan, ki o živinoreji
ničesar ne ve. Dr. Lampe ima le zato
živinorejski referat, da deli z znano
hudobnostjo in krivivostjo državne
in deželne podpore ne po vrednosti
plemena živinčev, marveč le po poli-
tični barvi živinoreje. Proti take-
mu neljudskemu in protikmetkemu
postopanju klerikalcev se morajo
kmetje upreti, ako nočejo, da nam
Lampe uniči vso živinorejo. Poslanec
Ribnikar je dalje opozarjal, da imajo
Poljanci tri klerikalne deželne inene-
ga klerikalnega državnega poslanca.
Na vprašanje kaj so ti poslanci ta-
kim dolgih zadnjih let že zanje sto-
rili, zaorilo je po dvorani: »Nič!
Prav nič!« Ko je govoril še sprego-
voril o regulaciji Sore in o uravnavi
raznih lokalnih cest, je pozval zboro-
valce k krepki kmetijski organizaciji.
Le z močno organizacijo bo izginil
neopravičen strah, ki ga ima ljud-
stvo na deželi pred farovži. Z močno
organizacijo pa bodo Poljanci, tako
kot so to storili pri občinskih volit-
vah, tudi že pri prihodnjih deželno-
zbornih volitvah z lahko stilo moč
klerikalizma. Nato je zaključil pre-
sednik krasno uspeli shod. Poljanski
kmetje pa so se takoj v večjem števi-
lu oglasili kot naročniki na napredno
kmetijsko glasilo »Slovenski Dom«.

Večraj dopoldne pa je sklicalo
politično društvo »Jednakopravnost«
iz Idrije javen shod v Zireh. Predse-
dovale je krasno obiskanemu shodu
domačin Tine Poljanšek, ki je v
uvodnih besedah povdarjal pomen
shoda s priročni občinskih volitev, ki
se vrše v Zireh v torek. Na to je go-
voril deželni poslanec Adolf Ribnik-
ar, ki je slikal političen in gospo-
darski položaj v deželi, odkar so si
klerikalci zadobili nadvlado. Govor-
nik je pred vsem kritikoval nemoral-
no postopanje dr. Lampeta in drugih
deželnih odbornikov, ki sedaj hodijo
na shodih in živijo ljudem, da ne bo-

so mi, da imajo stare knjige, v ka-
rih je prerokovanje, da bo prišel ob-
čas, ko bodo Arabi v največji stis-
ki, rešitelj, svet mož, ki se mu bo
reko Abu Kebr. No, dobro, sem si
mislim, vse sem že bil, svetnik pa še
nikoli.

Kaj takega si še knez in škof
ljubljanški ne more privoščiti v tem
življenju, ampak mora počakati na
smrt, da bo nekdo rdečo namalan v
pratiki, katera ne pove ure in dneva.
Kot svetnik sem dobil tudi predpisa-
no dotacijo, ki se bistveno razlikuje
od opreme krščanskih svetnikov; da-
li so mi svilen šotor s predsobo, po-
sebnega kuharja, dvesto žen in pet-
deset evrov. Nato sem najprej
svoj poročni prstan slovesno vtaknil
v tovarnik in si izbral dvanaest naj-
lepših izmed svojih dvestoinoset-
stink. evrov sem pa raje zamenjal
za trideset mladih oslov, preostalih
stoinsedemdeset žena pa za sto dru-
gih kamel. Sedaj sem mozilinska bo-
ja pot in ko to ničem, vprizarjajo tu-
leči in plešči deriši pred mojim
svetiščem pravkar nabežen balet, ki
je ravnotako dolgočasen, kakor vse,
kar je oficijalna na svetu. Pa naj
delajo, kar hočejo: svet hoče pač tu-
di v temni Afriki imeti svoj vult de-
cni. Prihodnji kaj več o vojski.
Salem aleikum!

Vaš
Z. A. Kebr - Kebr,
reporter in svetnik.

do dobili nobene podpore od deželne-
ga odbora, ako ne bodo volili voliti
klerikalno. Govornik je nazival tako
postopanje politično izsiljevanje, ki
bi se moralo tako kaznovati, kakor se
kaznuje razbojnika, ki se priglasi iz-
za grma in dene na prvi revolver.
Tembolj pa je to izsiljevanje obsodbe
vredno, ker izsiljuje katoliška duhov-
ščina, ker s političnim in gospodars-
kim boškotom in pobojem prete-
božji namestniki, kojih naloga bi bi-
la, oznanjevati besedo božjo. Politično
izsiljevanje klerikalnih deželnih od-
bornikov pa poziva k odločnemu od-
poru vseh poštenih ljudi tudi radi te-
ga, ker se upajo kmetom, ljudstvu,
narodu pretiti in žugati tisti ljudje,
ki so ravno po milosti in dobrotljivi-
osti tega ljudstva politično zrasli in
sploh nekaj postali. Govornik pri-
merja v tem slučaju klerikalce z nič-
vrednim otrokom, ki preti in žuga
staršem s pobojem, ako se branijo
njemu na korist iti živi v grob.
Kmetje morajo politično izsiljevalce
ravno tako spoditi od sebe kot bi
spodila pametna mati razbojniškega
sina, ki bi ji s smrtjo preti in jo
izsiljeval. Ne v strahu pred klerikal-
ci, marveč v odporu proti njim leži
lepša bodočnost in svoboda našega
ljudstva!

V nadaljnjem govoru se je pečal
deželni poslanec Ribnikar obširneje
z občinskimi volitvami v Zireh. Kle-
rikalci so vse poskusili, da bi dobili
žirovsko občino v svoje roke. Iz cen-
trale so dobili agitatorji denar, ka-
plan Vrhove, ki je znan kot tisti šuš-
mar, ki je zavozil šmarsko mlekarno
in jo je odkuril iz Šmarja potem ko
je spravil kmete v nesrečo, je prišel
kot tretji kaplan samo za to v Ziri,
da bi priagital klerikalno večino v
občinski odbor. Deželni odbor, je dal
delati cesto iz Zirov v Logatec, da bi
z njo agitirali in nanjo lovili neza-
vedne žirovce, dasi vsak pameten
človek ve, da nimajo klerikalci za do-
tično cesto prav nobenih zaslug in se
je cesta gradila, ker je pač deželni
odbor bil primoran graditi jo. Le svo-
jo dolžnost je storil deželni odbor in
ničesar drugega! Žirovska duhovšči-
na leta od hiše do hiše, od vasi do va-
si in agitira zdaj s sladkostjo, zdaj s
priklikom, zdaj z lažjo. Celo sveto re-
šnje telo je v petek izpostavilo in ga
izrabila in izkoristila na impertinen-
ten način v prilog občinskih volit-
ev. In potem se še klerikalci čudijo,
da peša vera. Med klerikalnimi kan-
didati je 12 analfabetov, vsi so pa
verni kimovci kaplana. Deželni po-
slanec Ribnikar je končno razkrinkal
vso hudobijo in zvitost klerikalnih
agitatorjev in pozval navzoče, da naj
zamujeno popravijo in naj se vsaj
zadnje dva dni vržejo z neumornim
delom v volilni boj, kajti le na ta na-
čin je mogoče, da vržejo klerikalno
nasilje in pribore žirovski občini
častno napredno zmago.

Iz Vevč pri D. M. v Polju

Jutri se odloči usoda naše občine.
Jutri se odloči, ali naj vlada občino
poštena krščanska »samostojna kmeč-
ka stranka« ali pa naj vladajo občino
ljudje, ki bodo še nadalje na račun
posestnikov in delavcev spravljali ti-
sofak v svoj nenasitni žep.

Volite! Ali veste, kako se je zi-
dala šola v Zalogu? Delo se je dalo
kar pod roko zidarskemu mojstru
Avšiču. Če bi bila občina v rokah sa-
mostojne kmečke stranke, bi se delo
razpisalo in stavba bi veljala nekaj
tisočakov manj.

No, pa oča župan in Nace sta pri
prodaji zemljišč za vevško železnico
itak dobila 15.000 K. Njima je vse-
eno, če so davki veliki ali majhni.
Onadva prav lahko plačata. Ozirala
pa se nista na vas, posestniki in de-
lavci. Nista hotela vedeti, da si denar
težko zaluzite s svojimi žulji. In take
ljudi boste volili? Ne in ne!

Kako pa je s šolo pri D. M. v Po-
lju? Šola je še prav dobra. Ali se ne
govori nekaj o novi šoli? Ali ne bi
nova šola stala 200.000 K? In če bi
imeli čisti namen s šolo, dati izobraz-
bo kmetkemu ljudstvu? Ali tega ni-
majo! Vse hočejo imeti v Polju, da bi
se tam zbirali ljudje iz cele občine
in dajali županu v mesariji in gostilni
dobiček.

Ljudje božji, volite! Kdo bode pa
tako plačeval, posebno pa sedaj, ko so
tako dragi časi? Pri tej draginji bi
se morali davki znižati in ne zvi-
šati!

Volite! Le možje samostojne
kmečke stranke bodo prav vodili celo
občino. Prepričani smo, da boste v
torek oddali glasovnice le našim kan-
didatom. Z nami je va občina!

Vsi posestniki iz Zaloga, Spodnje-
ga in Zgornjega Kašlja, ki so bili
oškodovani pri prodaji zemljišč za
vevško železnico, bodo volili enogla-
so naše možje. Vsi posestniki iz Zado-
brave, Vevč in Slap so radi tovarni-
škega jez, pri katerem je imel tudi
župan svoj nos na naši strani. —
Tudi posestniki iz Dev. Mar. v Polju,
iz Studence in Sneberja bodo volili
naše poštene možje.

Vsi vedo, da se je v občini slabo
gospodarilo in vsi hočejo napraviti
konec temu gospodarstvu. Skoro vsa
tovarna odbrava naš namen. Delav-
ci so nam objubil, da gredo z nami
v boj proti ravnanju prijatelju
Dimniku. Župana bo volil le »Schnei-
dermeister« iz Polja s svojimi mučki.

Volite! Še enkrat poudarjamo,
da nismo nikakoli brezvezi. Mi smo
pošteni možje. Tudi vi ste razumni,
zato boste pa tudi gotovo volili možje
»samostojne kmečke stranke«. Zmaga
nam je zagotovljena!

Ako sta župan in Nace na volilni
listek že kaj napisala, prečrtajte in
napišite imena naših mož. Vsak vo-
lilec naj se, predno gre na volišče,
oglas v gostilni »Pri Poldetu« ali
pa »Pri Anru«!

Na volišču pazite, kaj se godi!
Pazite na vaše glasovnice. Pazite po-
sebnost na Naceta. C. kr. okr. glavar-
stvo pa opozarjamo, da pazi na po-
blastila, ki jih bode prinesel Nace. Če
se bode zgodil le kak nered, bomo vo-
litve takoj ovrgli.

Posestniki, delavci! Predno napi-
šete imena na svoje glasovnice, se
vprašajte, ali sta Jokel in Nace do-
bro ali slabo gospodarila. Ali sta
vredna zaupanja ali ne? Ali sta kori-
stila občini ali ne? Volilni odbor sa-
mostojnih kmetov vas pozivlja: Proč
z imenom Dimnik, Mreina! Volilite
soglasno naše možje! Naprej, pogumno
v boj za svoje pravice! Zmaga mora
biti naša!

Italijansko-turška vojna.

Pred Tripolisom.

Glasom italijanskih poročil, ki
jih prinaša »Agencea Stephani«, je
položaj turških čet pred Tripolisom
neizpremenjen. Sicer pa priznavajo
Italijani, da so turške in arabske čete
dobile pomoč in da se približujejo
italijanskim pozicijam. Said Abd-el-
Kader z mnogimi šeihi Senusov se je
pridružil Turkom pred Tripolisom,
da na ta način ovzrje trditve, da je
porta prodala provincijo Tripolitani-
jo plemenu Senusov.

Brzojavna zveza s Carigradom.

»Tribuna« poroča, kakor smo že
omeli v sobotnem listu, da se je po-
seščilo Turkom zgraditi brzojavno
zvezo med mejo proti Tunici in Gari-
anom ter da je na ta način bojišče
zvezano s Carigradom.

Gibanje Italijanov.

Francoska »Agence Havas« po-
roča iz Tripolisa, da se je general
Frugoni odločil začeti z vojnimi ope-
racijami in da je naskočil utrdbi Mes-
ri in El Carni. Utrdbo Mesri so baje
Italijani po dolgournem boju večerj
od pol 10. zasedli. Zelo hud je bil boj
zlasti na desnem kr. Italijanski
skim 50. pešpolkom in turškim 1. go-
larnim vojaštvom. Zelo interesantno
je, kar piše tozadevno »Perseveran-
ca«, ki pravi, da je druga ekspedici-
ja v Tripolitanijo namenjena samo za
to, da nadomesti »še aklimatizirane«
italijanske čete v Tripolisu, ki naj
prodirajo proti jugu. Po zatrdili
istega lista Italija tudi ne misli blo-
kirati Dardanel, marveč strogo nad-
zoruje tuje ladje, ki plovejo v Egej-
skem morju. Nasproti temu pa pravi-
ta »Corriere della sera« in »Secolo«,
da bo začela Italija v kratkem z blo-
kadno Dardanel. Pred otokom Lemno-
som so videli 4, pred Mitilenami pa
9 italijanskih vojni ladij. Italijan-
ske ladje v Rdečem morju obvelju-
jejo pristanišče Kamran in tam mimo
vozeče romarske ladje.

Vprašanje Dardanel.

Ruska vlada je vprašala pri vele-
silah za njih mnenje glede nevtrah-
tete Dardanel z ozirom na londonsko
pogodbo z dne 13. marca 1871. Turčija
je pripravila, da varuje svoje za-
jamčene pravice v Dardanelah in je
svoje trdnjave ob vходу v Dardanele
na novo oborožila s 100 novimi trd-
njavskimi in 120 navadnimi topovi.
V prihodnjih dneh se odpeljeta vojni
minister in mornariški minister in-
spicirat utrdbi.

»Martha Washington«.

O obstreljanju parnika »Martha
Washington« Avstro - Amerikane, o
katerem smo obširno poročali v so-
botnem listu, družbeni pisarni ni nič
znano, dasiravno ima parnik na kro-
vu izberno brezčično postajo. Na-
sprotno poroča pisarna, da je »Mar-
tha Washington« brez nezgode v so-
boto zjutraj preplula morsko ožino
Gibraltar.

Posredovanje.

Kakor poročajo iz zanesljivih du-
najskih krogov, za sedaj ni upati, da
bi prišlo med Italijo in Turčijo do
kakršnihkoli mirovnih pogajanj.

Politična kronika

Deželni shodi bodo sklicani v dobi,
ko parlament ne bo imel seje. Tako bo
sklican tirolski deželni shod na 27.
decembra ter se bo posvetoval o re-
formi občinskega in deželnozborneske-
ga reda. Dalmatinski deželni shod se
bo sestel po grškem Novem letu h

kratkem zasedanju, da se predstavi
novi vodja namestništva, grof
Attems

Državni zbor ne bo imel meseca
januarja in februarja 1912 seje, zato
pa bodo zasedali brambni odsek, od-
sek za socialno zavarovanje in mor-
da tudi finančni odsek. Predpogoj za
to je seveda, da se vrši še v predbo-
žičnem zasedanju prvo branje bram-
ne reforme in davčnih predlog. V tem
slučaju predsednik ne bo izrekel od-
ločenja parlamenta, marveč bo raz-
glasila, da napove dan prihodnjega za-
sedanja pismenim potom.

Volitev delegacij se bo izvršila,
kakor poroča »Poljska koresponden-
ca«, šele potem, če bo cesar sklical
delegacije. Kakor znano, naj bi se
bile izvršile volitve 22. t. m., pa so
bile volitve zaradi odpora nekaterih
velikih strank odgodene.

O grozeči evropski vojni, zlasti
o razmerju med Nemčijo in Angles-
ko meseca avgusta prihajajo sedaj
interesantni detaili v javnost. Cesar
Wiljem se je kruto pritožil, da ni ni-
česar vedel o vojnih pripravah An-
glije. Kakor poročajo iz zelo zaneslji-
vega vira v Parizu, so bile pariške
banke poleti popolnoma pripravljene
na izbruh vojne. Na mejah so stali
več dni viaki, pripravljeni da prepe-
ljejo denar iz bančnih filijalk v Pa-
riz. Iz dobro poučenih belgijskih kro-
gov potrjujejo, da je obvestila Fran-
coska meseca avgusta Belgijo, da po-
šlje Angleška glasom svoje pogodbe
v slučaju izbruha francosko-nemške
vojne 150.000 vojakov na konfident.
Francoska vlada je izrečno opozarja-
la na to, da ni izključeno, da Angleška
izkrci svoje moštvo na belgijski obo-
li. Iz tega se da razlagati tudi oboro-
ževanje Holandske in Belgije in pe-
simistično presojanje situacije od
strani obeh vlad. Sir Edward Grey bo
v svojem današnjem govoru baje iz-
javil, da Angleška ni imela in nima
ničesar proti razširjenju moči Nem-
čije v Srednji Afriki, da je pa pro-
vzročila položaj v mesecih juliju in
avgustu vest, da zahteva Nemčija tu-
di v Maroku obširne pokrajine. Kriv-
da na vsej krizi zadene nemškega po-
slanca grofa Wolff - Metternicha, ki
je s to delikatno zadevo dočela napo-
no ravnal, vsled česar pričakujejo,
da ga nemška vlada odpokliče iz Lon-
dona.

»Diario« v Madridu priobčuje
angleško - portugalsko pogodbo o ne-
dotakljivosti portugalskih kolonij.
Pogodba prepušča Angleški predkup-
no pravico za portugalske kolonije.

Štajersko.

Iz Celja. Božičnico priredi
ženska podružnica C. M. D. v nedeljo,
dne 17. decembra popoldne v veliki
dvorani Narodnega doma za celjski
šolski vrtec C. M. D. in za slovensko
dekliško šolo. — Miklavžev večer
e priredi celjska Čitalnica v torek
dne 5. decembra v veliki dvorani Na-
rodnega doma.

Delazmožnost štajerskega dežel-
nega zbora. Graška »Tgp.« poroča,
da bo pričel grof Clary and Aldrin-
gen že prihodnje dni s pogajanjmi za
delazmožnost žirovškega deželnega
zbora. Zasedanje bi se naj pričelo
tako po Božiču. Kakor znano, stavi-
jo obstruirajoči slovenskoklerikalni
poslanci za ustavljenje obstrukcije
le še neznatne gospodarske zahteve,
ponajveč želje za izvršitev že davno
sklenjenih zadev.

Na Zidanem mostu je priredila,
kakor čitamo v nemških listih, celj-
ska podružnica državnih zvezne nem-
škonacionalnih požarnih uslužbencev
sestane, na katerem se je govorilo
»o vzvišenih stanovskih ciljih te po-
družnice«. Ali spada med zvišene sta-
novske cilje tudi nacionalna hujska-
rija, za katero so se gg. poštni urad-
niki vnmali na ustanovnem občnem
zboru podružnice v Celju — pod sli-
kami raznih Bismarckov in Vilje-
mov, dasi prav radi zobjejo oves iz
črnozlatih avstrijskih jastij? Gospod-
je so se jezili nad »Slov. Narod«, češ,
da jih napada zato, ker so se stanov-
sko organizirali. Da je to resnično in
da jim ne gre za stanovske koristi
temveč za vsenemško propagando na
slovenkem Štajerju, so priznali sami
na omenjenem shodu v Celju. V poro-
čilu o zidanmoškem sestanku se go-
vori tudi o velikem veselju, ki je za-
vladalo nad pristopom zidanmoškega
poštara Leinfeldnerja. Šel je med te
junake borilce proti Slovincem na
Sn. Štajerskem. Kaj če mu ne bo
žal!

Iz Ptuj. Ko je nedavno tega de-
lal župan Ornič na svoje zapise po
mestu občinske oficijne obiske, ga
je pri teh srečanjih mestni nadrad-
nik oficijant Frany. Sadel je na koz-
lu poleg kočijaža s cilindrom in pre-
križanimi rokami. Ako je kje voz ob-
stal, je skočil za novomodni lakaj s
kozla in je devotno pomagal županu
kočije. Menda bo samo v Ptuj ob-

čaj, da spremljajo mestni pisarniški uradniki kot lakaj župana na njegovih potih. Znano je itak, da se kaže Ornič pravega paša napram mestnemu uradništvu, zato se isto tudi vsake kvarte menja.

Iz Ptuj. Pri volitvah v osebno dohodninsko cenilno komisijo za ptujski okraj so zmagali štajercijanci. Na slovenski strani se za volitve ni nikdo brigal.

Učiteljsko društvo za celjski okraj zboruje v petek, dne 8. decembra v celjski okoliški šoli z dnevnim redom, ki je objavljen v stanovskem glasilu. Začetek točno ob polu 11. uri. Tovariši in tovarišice! Pokažite, da se zavedate našega položaja s tem, da se brez izjeme vsi oklenete naše stanovske organizacije! Franc Brinar, t. e. predsednik.

Iz domačnosti ptujskih Nemcev. Svoj čas se je pritoževal v ptujskem občinskem odboru g. podžupan Steudte, da »Slov. Narod« ponatiskuje veleznaništvu poročila, ki jih prinaša schönerejerska »Marb. Zeit.« iz domačnosti ptujskih Nemcev. Isto pritožbo je ponovil davi na občnem zboru nekakega »političnega društva za ptujski in rogaški okraj« dr. Plachki. Ako izreče tako pritožbo politično precej naivni in nedolžni g. Stendte, se ji ni čuditi; ali da ne razume naših časnihskih dolžnosti dr. Placki, ki vendar prav rad zastopa cele renegatske vladajoče krajevne klike proti posameznim nezadovoljnim, ki imajo nesrečo biti pristni Nemci, bi se skoro čudili. Zato pa bodemo danes citirali dr. Plackega in druge duhovite ornirjance, ki so govorili na že omenjenem občnem zboru, prepustajoč kolegum pri »Marb. Zeit.«, da sedaj oni slovesno izrečejo anathema nad ptujskimi prvoboritelji nemškega naroda na Sp. Štajerju. Stvar bi bila po naših mislih zares utemeljena. Dr. Placki je izjavil: »Slovenski Narod« je bil konfisciran, ko je prvič priobčil Malikove napade na nemške sodnike. Mi niti nismo mogli verjeti, da bi Malik napadel sodnike v taki obliki, kakor je stalo v »Slov. Narod«. Toda Slovenci so pustili »Narodov« članek imunizirati in naše domnevanje se je spremenilo v žalostno resnico. »Slov. Narod« je pisal, da je Malik posebno ostro prijel nemške sodnike zaradi zlorabe uradne oblasti. In dejstvo je: Malik je izjavil, da je našel objektivno pravičnost samo pri svojih najhujših narodnih sovražnikih (sic!), slovenskih sodnikih. (Tagbi, zaznamuje »glasne fej-klice«, zborovalci pa so v resnici molčali in si mislili — svoje.) Vse to je bilo v »Slov. Narod« precej priobčeno kot je Malik v drž. zboru vse to povedal. Globoko občudujemo, da dobi »Slov. Narod« iz nemškega tabora take informacije o nemških sodnikih. Kako strašnim napadom so ti ljudje izpostavljeni (besedo »grässliche« je izgovoril Plachki s tako prešinljivim glasom, da so se vsi zborovalci stresli) in kako težko se moramo boriti, da si dobimo nemški sodniški naraščaj (Pri-trjevanje. Rismu teneatis ...). Zelo temeljito in s pomočjo citatov iz »Slov. Narod« je potem govoril dokazoval, kako je »panslavistična javnost« izrabljala Malikov govor. Izmisli si je cele »verzige justičnih umorov«, najstarejše slučaje (na pr. Bratuševnega) se je zopet navedlo, nemške sodnike se je »grässliche« provociralo — in vse to se je utemeljevalo z Malikovimi izbruhi. »Slov. Narod« je tudi pisal, da bo takrat, ko se bo razpravljalo o Malikovem nujnem predlogu, sodni dan za nemške sodnike na Sp. Štajerskem, te mučeniške svojega prepričanja ... Posl. Einspinner je zvedel, da se je Malik zvezal že l. 1907 pri Sv. Lenartu s Slovenci in da se je trdno obvezal zastopati vse kulturne in gospodarske zahteve Slovencev, osobito pa varovati slovenske uradnike (vse to za 15—20 glasov, katere so mu dali nekateri Slovenci). Ubog hudič, kako mu je trda predla! Op. ur.). To sprizujeta dva moža, ena priča pa je umrla ... Nekaj Karl Nikola je na to slovesno izjavil, da ptujski obrtniki nočejo imeti »Malikom ničesar skupnega več, ker je tako »netaktno« napadal nemške sodnike. Jožef Murko je bil mnenja, da je Malik gotovo tudi obljubil potegovati se za slovensko vseučilišče. Malikovi pristaji dajejo pri Sv. Lenartu že danes Slovencev podatke o nemški šoli. Dr. Bratanitsch je zahteval, da se mora posebno približiti to, da je Malik obljubil se potegovati za slovensko kulturno zahtevo. Pa preidimo zopet k Plackemu: Grajal je gospo Škrabar zato, ker je prodala svojo hišo slovenskemu notarju Bratanitschu in trgovca Šoštarica (Schostersitscha) zato, ker je dal svoj lokal trgovcu Mahoriču v najem. »Den Mahorič, diesen verbissenen Wenden, hätten wir sonst aus der Stadt gekickt! ... Šoštaric bi se vendar moral ozirati na to, da ima njegov kompanjon denar od Südmarken. Značilno je za tega izdajaleca Š. tudi to, da je rekel: »Od ptujekih

Nemcev nimam nič ... « Sklenila se je resolucija, v kateri se je izreklo »iz nacionalnih ozirrov« Maliku nezaupanje, na kar se je zaključilo to zborovanje, ki ga imenuje »Tagblatt« »anregend«. Govoriti o logiki in stvarno zavračati vse, kar so ti možaki resno govorili, bi bilo menda nekoliko preveč v naših resnih časih. Plackemu smo za njegov sicer neprostopoljni humoristični donesek prav hvaležni, tudi famoznega Murka in konsekvantno nemškega dr. Bratanitscha se bodemo z veseljem spominjali v žalostnih trenutkih. Vse te figure spravljajo samo glavno poslanstvo nemštva, širili med nami kulturo in izobrazbo, čisto na psa ... Kako škoduje Placki s takimi govorancami Maliku — o tem ni naša stvar razpravljati. Jako primerno bi bilo, ako bi se spodnještajerski nemški sodniki dr. Plackemu javno slovesno zahvalili za ta zares sijajen zagovor ...

Drobne novice. Nemškutar-ska zmagala. Pri občinskih volitvah v Sv. Marjeti ob Pesnici so zmagali 23. t. m. nemškutarji. S slovenske strani se tudi ni ničesar storilo, da bi se to »zmago« preprečilo. Sv. Marjeta je tudi narodnostno menda najbolj zapuščen kraj v daljši mariborski okolici. — Zaradi dogodka na celjski pošti je, kakor čitamo v mariborski »Straži«, posredoval drž. posl. dr. Benkovič pri trgovinskem ministru pl. Rösslerju. Da so pa take intervencije tem uspešnejše, je treba, da napravijo prizadete slovenske stranke vedno takoj pritožbo na pošto ravnateljstvo, v kateri natanko navedejo vse okoliščine, dan, če mogoče, ime uradnika, ozir. uradnice itd. — Iz Gornjega grada. »Slovenec« ponatiskuje zadnje čase vse štajerske novice, ki smo jih čitali drugod že 14 dni poprej. Da bi pa markiral njihovo »originalnost«, jih včasih preskrbi s komentarji, ki vzbujajo povsodi najhujšanje veselost. Po celjskem »Narodnem Listu« je zvedel, da so bili v Novi Stifiti izvoljeni pri občinskih volitvah klerikaleci kakor vedno, odkar pomnimo. Zvedel je iz »Nar. Lista« tudi, da so se skušali danes še pri Novi Stifiti maloštevilni naprednjaki uveljaviti pri teh volitvah, kar se jim je tudi precej posrečilo. »Slovenec« je pa šel in poročal, da so pri N. S. kljub terorizmu liberalcev zmagali pristajši K. Z. Pri Novi Stifiti — terorizem liberalcev! Se fajnatožer Ferne se je široko smejal, ko je to drzno trditve čital. — Menjala sta službo poštne asistenta Karl Dobisch v Mariboru in Franc Jecel na Zidanem mostu. — Umrl je v Zidanem mostu ravnatelj cementne tovarne Anton Plenk. Truplo so v nedeljo odpeljali v Lipnico. — Imenovan je svetnik dež. sodišča Tomaž Cajnk v Mariboru za nadsvetnika dež. sodišča. — Umrla je v Celju soproga rudniškega ravnatelja gospa Ana Wriesnig, roj. Vajda, stara 69 let. — Iz Gornjega grada poročajo: 14letni pastir Franc Senica si je pri padcu nekaj poškodoval glavo. Od tistega časa je bil nekoliko zmešan. Te dni je pasal z gospodarjem sinom živino na travniku in se je v njegovi navzočnosti na vrbi obesil. — Iz poštne službe. Vstopil je absolvirani gimnazijec Lev Bakšič iz Šmarja pri Jelšah kot poštni praktikant na mariborski pošti. — Iz Maribora poročajo o npravnih zmotah koncipijenta dr. J. Mož je že dalje časa zavajal šolarje v svoje stanovanje in je zakrivil na njih nprave prestopke. Te dni je našla neka mati svojega fanta čisto v Adamovem kostumu pri njem in tako je prišla stvar na dan. Dr. J. se bo imel zagovarjati pred mariborskim okrožnim sodiščem. Doma je nekje na Gorenjskem. — Iz Grada poročajo: Kmečki fant Juri Močnik je pobegnil iz blaznice v Feldhofu. Dobili so ga v Mariboru in spravili v blaznico nazaj. — V Mariboru so aretirali 42letnega zavarovalnega agenta Janeza Muršeca, o čegar goljufijah po celjskem okraju smo že poročali. — Prijeli so v Ptuj pešca Konrada Repeta, kateri je pobegnil od 3. domobranskega polka v Gradcu. — V Gradcu sta bila obojena šivilja Pöschl, ki je umorila tri nezakonske otroke, in njen ljubček hlapec Koss pred porotnim sodiščem vsak na 10 let težke ječe. — V Rajhenburgu je umrl občinski ubožec Fr. Godler. Služil in vojskoval se je v Italiji še pod očetom Radeckim.

Koroško.

Za »Sokolski dom« v Borovljah so darovali: G. Kogej, notar v Postojni, 10 K; g. dr. Fran Hlešič v Ljubljani, 1 K; g. Ignacij Gruntar v Ribnici, 2 K; g. Josip Kastej, Novo selo, 2 K; g. inženir Karel, Pollak, Tržič, 5 K; Miloš Roš, Hraštnik, 1 K; Ivan pl. Kapus, Celovec, 22 K; čisti dobicek od veselice na Trati dne 9. oktobra 48 K 74 vin.; v veseli družbi v Borovljah se je nabralo 7 K, dr. Demšar in Kejzelj v Ljubljani 120 K.

dr. Prus v Celovec 4 K. — Vsem omenjenim darovalcem izrekamo to pot najprišernejšo zahvalo in se priporočamo tudi za naprej, ter upamo, da bodo imeli ti darovalci še prav obilo posnemalcev, saj vendar ne prosijo kak bogatin, nasprotno, največjeje in povrh tega še leptani in do tal ponizani Korošci. Z bratskim pozdravom Na zdar — odhod društva »Sokolski dom«.

Katoliški židje. Uslužbenec v tovarni za kose v Volšperku I. Wiesflechter je potreboval krstni list za svojega vnuka, ki je bil rojen v Magdalenski fari pri Mariboru. Pisal je tamošnjemu župniku, znanemu Seguli za krstni list in priložil pismu tudi 2 K 40 vin. Cez nekaj dni pa je dobil delavec pismo po poštnem povzetju s štirimi kronami. V pismu je bil zahtevani krstni list. Ker se je delavec zdelo vendar to malo preneumno, da bi plačal za krstni list kar 6 K 40 v., je šel k tamošnjemu odvetniku, ki je katoliškega duhovna podučil, da je ta vrnil delavcu 4 K, poleg teh pa plačal župnik še nekaj kronic stroškov za svoj ponesrečeni poskus, prehitro napolniti svojo bisago.

Dvojna zlata poroka v rodbini. V St. Petru sta slavila večeraj zlato poroko dva para, in sicer Josip in Elizabeta Gaterer in Josip in Marija Kerschbaumer. Josip Gaterer in Marija Kerschbaumer sta brat in sestra. Vsi slavljenci skupaj štejejo 298 let.

Primorsko.

Rihemberški župnik Strancar je bil svoječasnno obojen pred okrajnim sodiščem v Ajdovščini zaradi žaljenja uradnih oseb povodom volitev na 40 K globe in v povračilo sodnih stroškov. Strancar, ki je znan kot eden najhujših, najbolj vsiljivi in najbrezobzirnejši politikujoči župnik na Primorskem, se je pritožil proti tej razsodbi. Toda zaman, tudi vzkliceno sodišče v Gorici se je moralo prepričati o krivdi župnikov in je sodbo okrajnega sodišča v Ajdovščini v polnem obsegu potrdilo.

Porotno sodišče v Gorici. Danes so se otvorile porotne obravnave pred porotnim sodiščem v Gorici. Prvi pride na vrsto Val. Tomasino zaradi hudelestva oskrumbe. Pri tem zasleduje se vrše tudi 4 zanimive tiskovne obravnave, in sicer dve proti »L'Eco«, ena proti »Novemu Času«. V petek in soboto pa se vrši glavna obravnava proti »Soci« na tožbo profesorja Berbuha, katere tožba datira že iz leta 1909.

Samomor mačeh. V Škrbinskem kalu v Spod. Krasu je skočila v vodo posestnica Tavčarjeva. Vzrok samomora je prepričanje, da pravde s svojim gospodarjem, kateremu je bila Tavčarjeva mačeha.

Tržaški občinski svet. V zadnji seji tržaškega občinskega sveta, pri kateri je bilo navzočih 49 odbornikov, so bili sprejeti sledeči predlogi: Povodom pomorske nesreče pri Rovinju dovoli mestna občina delno prispevati k rešitvi akciji. Dovolj se premestitev mestnega stavbinskega urada v palačo Modello. Prememba štatuta poduradnikov v blaznici se glasi tozadnega predloga odobri in se bodo sistemizirala tri nova mesta. Pri sprejetju teh predlogov se je otvorila specialna debata o mestnem proračunu za leto 1912, in sicer o točkah izdatkov. Debata je bila jako živahna in se je je udeležilo več govrnikov. Do glasovanja o proračunu ni prišlo in se nadaljuje debata pri prihodnjem zasedanju.

Tat v zastavljalnici. Pred nekaj dnevi je naznanil policiji v Trstu B. Basiliadis, da mu je ukradel nekdo zlato, 500 K vredno brošo. Večraj pa je prišel na policijo lastnik zasebne zastavljalnice Protegdico in prinesel ukradeno brošo. Brošo je zastavil pri njem po nalogu svoje matere livar Ivan Stegos v Trstu. Mater in sina so aretirali.

Nezgod. Srčna žila je počila 49-letnemu modelirju Antonu Drejnu v Trstu. Drejna je bil v nekaj minutah mrtev. — Policija je aretirala snoči 23letnega gostilničarja A. Vuletiča iz Splita in 40letnega Gojanoviča iz Šibenika, ker sta izvalila brezposelno kuharico 33letno Marijo Kambičevico iz Kranjske v gostilno »Alla bella Dalmatia« in jo hotela posiliti.

Pomorska nesreča v Rovinju.

Izgubljeni parnik. V Trstu pogrešajo parnik »Emma«, ki bi bil moral pripluti že pred nekaj dnevi v Trst. Parnik »Emma« je postal gotovo tudi žrtev groznega viharja, ki je potopil »Romagnon«. Ta usodni vihar je zahteval gotovo še veliko drugih žrtev, katerih usodi pa še ni znano.

Morje je preplavilo v noči od sobote na nedeljo nižje ležeče dele mesta Gradača. Voda je porušila obrežne obrambne naprave in nastopila skoro pol metra visoko. Drugi dan je voda zopet upadla. Škodo cenijo na okroglo 5000 K.

Potopljeni parnik »Romagnon« je bil 50' 46 m dolg in okoli 7 m širok. To je bil prvi parnik v Jadranskem morju, ki je bil opremljen z najnovejšimi Dieselovimi motorji in sedesdaj izborni obnesel. Vozil je s hitrostjo 12 milj na uro. Ko je zadel »Romagnon«, ki je bila že zeln nagnjena, usodni val, ki jo je nagnil tako globoko, da je vdrla voda v dimnik, je motor prenehal delovati in so ugasnile vse luči. Takrat je kapitan Speranca, kakor pričajo navzoči, zaukazal, da se vsak potnik preskrbi z rešilnim pasom. — Rešilne pasove so imeli potniki v kabinah, nekaj pasov pa je bilo tudi na krovu. Takrat se je začelo tudi pogubonosno beganje in tekanje po krovu in potniki so preplašeni tavalj sem in tja, mesto da bi izpolnili ukaz kapitana. Poročnik Rambelli je klical potnikom, naj se zbere okrog njega in je prevzel rešilno akcijo. Toda ko so odpeli dva čolna, enega manjšega za 7—8 oseb, drugega za 30 oseb, ni mogel poročnik zbrati ljudi, ki so bili razkropljeni po krovu in po celicah. V zadnjem trenutku šele sta odrinila čolna od parnika. V obeh čolnih je bilo 3 mornarjev. Manjši čoln bi se bil skoro potopil in gotovo bi bili poginili tudi ti, ki so skočili v manjši čoln, če bi se ne bili rešili pravočasno na večji čoln. Glede števila ponesrečenecv poročila niso enotna, gotovo pa je, da se je ponesrečilo več kot 60 oseb. Med ponesrečenci sta dve dami iz Rovinja K. Pontevivo in E. Ferrar, dalje 30letni V. Vidolin in Karel Juh oba strojnika iz Trsta. Ostali ponesrečenci so vsi Italijani, večina delavci iz Južne Italije, ki so šli v tujino za delom. Bajje se je nahajalo med njimi tudi nekaj vojnih begunov. Rešeno moštvo potopljenega »Romagnon« je poslal konzul v Trstu po južni železnici v Italijo.

Na mesto nesreče so odpluli, kakor smo že poročali, avstrijska parnika »Pelagos« in »Bilinski«, tri torpedovke iz Pulja in več laških ladij. Morje je daleč na okoli pokrito z oljnat plastjo, to je nafta, s katero so kurili motorje. Po vodi plavajo tramovi, deske, žakliji, zaboji in kovčki, ki so bili last potnikov. — Vzhodno od Rovinja so našli v vodi povezanjen mali rešilni čoln »Romagnon«, ki pa ni bil odpet, marveč se je moral odtrgati, ker je pritrjen na zadnjem delu čolna še kos železa, s katerim je bil čoln pripet na »Romagnon«. Tudi drugi večji čolni »Romagnon« so našli v valovju in ga dvignili. Od ponesrečenecv so našli le truplo nekega približno 14letnega dečka. Nadaljni uspehi rešilne akcije še niso znani. Nesreča se je pripetila okoli 12 milj od Rovinja. Preiskali pa so celo okrožje v izmeri 20 milj. Morje je na mestu nesreče zelo globoko in meri 800 metrov globočine. Zato je tudi veliko bolj dvomljivo, da bi se še kdo od potnikov rešil, ni izključeno, da bi »Romagnon« zopet dvignili. V Jadranskem morju se ni pripetila tako velika nesreča že od l. 1848, ko se je potopil na potu med Trstom in Benetkami parnik »Marian«, pri kateri priliki je utonilo tudi veliko pasazirjev.

Dnevne vesti.

Ugodna prilika. Na ljubljanski občinski volilni red so bili klerikaleci do minolega tedna silno ponosni. Proglasili so ga za pravo remek-delo, videli v njem znamenit plod državniške modrosti in upravnotehniške sposobnosti ter neprestano oznanjali celi državi, da je to najmodernejši in najnaprednejši občinski volilni red naše dobe, ker je zasnovan na načelu proporcionalnega zastopstva in ker je dal ženskam direktno volilno pravico. Bridka lek-cija, ki jo je klerikalcem dalo upravnosodišče, je povzročila pri klerikalcih veliko premembo. Toliko da naravnost ne priznajo, da je novi občinski volilni red ljubljanski šumarsko delo in diletantsko skrupulo, obetajo pa decidirano, da bodo ljubljanski občinski volilni red v prihodnjem zasedanju deželnega zbora temeljito revidirali. Klerikaleci še niso povedali v kateri smeri da mislijo izvršiti to revizijo in kaj mislijo premeniti, torej tudi ni še mogoče, da bi njihovo namero še zdaj vzeli v pretes. Pač pa se nam zdaj spriče to napovedi umestno sprožiti misel, naj bi narodnonapredna stranka predlagala v deželnem zboru temeljito revizijo volilnih redov za vse avtonomne korporacije v deželi. Kranjska dežela je tekem zadnjih let, odkar zdihuje pod klerikalno strahovladno, dobila nov deželnozborni volilni red, nov občinski volilni red za Ljubljano in nov občinski volilni red za druge občine. S tremi novimi volilnimi redi je klerikalna stranka osrečila deželo kranjsko, a vsak teh volilnih redov je zasnovan na drugih načelih. Klerikaleci se namreč pri sestavljanju teh volilnih redov niso ozirali čisto nič na to, kako naj urede volilno pravico kar najpravičnejše, ampak samo na to, kako bi svoje stranke spravili do oblasti. Niso se

ozirali na koristi prebivalstva, nego samo upoštevali koristi svoje stranke. Naravno je, da take razmere niso zdrave in da se sploh javne razmere v deželi ne bodo obrnile na bolje, dokler ne bodo volilni redi vsi urejeni po enem principu. Klerikaleci so sami priznali, da je proporcionalni sistem najpravičnejši. Ta sistem zmaga povsod in tudi dunajski kleričanski socijaleci so se z njim sprijaznili. Dunajski drž. in dež. poslanec Kunschak, ki je ravnokar ob presrčnih ovacijah klerikalnega časopisa praznoval jako redki jubilej, namreč svojo štiridesetletnico, je že sprožil revizijo dunajskega obč. volilnega reda na podlagi proporcionalnega sistema. Trenotek, ko se bodo klerikaleci v dež. zboru lotili revizije obč. volilnega reda bo torej jako pripraven in ugoden, da zahteva narodnonapredna stranka vsaj revizijo deželnozbornega volilnega reda in sicer na podlagi proporcionalnega sistema.

Klerikalno označenje klerikalne politike. »Slovenec« je v soboto napisal o neki parlamentarni stranki, »da na papirju zoper vlado grmi, obenem pa sklepa z njo politične kupčije.« S temi stavki je »Slovenec« imenitno označil svojo stranko, podal je najvernejšo fotografijo klerikalne parlamentarne delegacije na Dunaju odkar jo vodi dr. Ivan Šusteršič. Klerikalna stranka se dela vsikdar silno opozicijsko, na papirju namreč v »Slovenec« in v »Domoljub«. Kdor čita ta dva lista, bi mislil, da ni hujših in doslednejših nasprotnikov vsake vlade, kakor so slovenski klerikaleci. Toda kdor količaj zasleduje parlamentarno delovanje, uvidi, da ni klerikalna opozicija vredna niti piškavega oreha. Klerikaleci so opozicijske in nasprotniki vlade samo v »Slovenec«, »Domoljub« in »Straži«, sicer pa so najponjnejši sluge vsakokratne vlade. S to dvorezno politiko so se klerikaleci odlikovali tako pod Beckom kakor pod Bienenrthom. In s to politiko hočejo delati kравje kupčije tudi pod Stürgkhovim ministrstvom. Kako so svoječasnno grmeli proti Bienenrthu! Markirali so celo obstrukcijo, kar jih pa čisto nič ni oviralo, da bi z istim Bienenrthom ne sklepali političnih kupčij. Na Dunaju so takrat streljali proti vladi z najtežjimi topovi, v delegacijskem zasedanju v Pešti pa so se iz rjovečih levov spreminili v pohlevna jagnjeta, ki so z navdušenjem glasovali za vse, kar je vlada zahtevala. Plačilo za to »dosledno in neizprosno opozicijo« seveda ni izostalo: Klerikalcem na ljubljani vlada predložila v najvišje pritrjenje zopetne izvolitve župana Ivana Hribarja, na drugi strani pa je dala sankcionirati nov občinski volilni red za ljubljansko mesto, ki so ga klerikaleci zvalili zgolj z namenom, da dobe s pomočjo tega volilnega reda ljubljano v svoje roke. Tudi sedaj markirajo klerikaleci v parlamentu opozicijo, to se pravi v »Slovenec« pišejo, da so v opoziciji proti vladi. V parlamentu samem pa ni o tej »opoziciji« prav nič opaziti, nasprotno vidi se, da se klerikaleci na vseh koncih in krajih ponujajo vladi, da bi jih sprejela v svojo večino. Ker pa Stürgkh na te ponudbe čisto nič ne reagira ter se očitno trudi, da bi si pridobil Čeha, je klerikalna stranka kot zastopljena nevesta v dno duše užaljena ter je započela vojno zoper nevarne ji tekmece — Čeha. No, pa Čeha bi naši klerikaleci že se trpeli v vladni večini, ako bi ne bil v češkem klubu tudi poslanec ljubljanskega mesta. To pa klerikalce silno peče, ker bi se v tem slučaju lahko zgodilo, da bi klerikaleci na Dunaju prenehali biti absolutni gospodarji situacije. Zato sedaj jok in stok v njihovem taboru, zato vpitje o — »ubogi Ljubljani!« Doch man merkt die Absicht und wird nicht verstimmt! Sicer pa naj bodo klerikaleci le potolaženi, za sedaj se poslanec ljubljanskega mesta dr. Ravnihar še ne »senči« z Mladočehi v vladni utici, zato še lahko klerikalni poslanci še v naprej »na papirju zoper vlado grme, obenem pa z njo sklepajo politične kupčije.« Končno pa bodi klerikalcem enkrat za vselej povedano, da bo poslanec ljubljanskega mesta uravnil svojo politiko in svojo taktiko po svojem prevdanku in v sporazumu s svojimi volilci, ne pa na diktat klerikalcev in klerikalnega časopisa.

Česa ne more e. kr. oblaš ukreniti? Jutri se vrše v D. M. v Polju občinske volitve. Hud boj je do li, kakršnega ta občina ni videla. Klerikaleci pa se poslužujejo pri tem nečuvnih in nezakonitih sredstev, da bi obdržali dosedanje absolutno moč. Tamošnji prostuli župan Dimnik dostavlja z občinskimi svetovalci šele od petka naprej izkaznice. Pri tem na nikomur ne da glasovnice in volilnem pravi, da bodo glasovnice dobili v torek pred voliščem že popisane. Ravnotako je izročil župan Dimnik za tovarniške delavce izkaznice in glasovnice ravnatelju Titte-lu. Ta pa je določil blagajničarja

Avanzinija, da jih bo delil med delavce. Ta blagajnik pa daje delavcem le izkaznice. Radi glasovno pravi, da jih bodo delavci dobili v torek s tiskanimi kandidati. Umevno je, da je postopanje župana Dimnika in posebej se postopanje tovarnarja Dittla tako nezakonito nasilstvo, da bosta ta dva moža in vsi drugi, ki so pri tej zadevi z njima v zvezi imeli še opravka s c. kr. državnim pravdnikom. Danes je bilo o celi zadevi informirano tukajšnje c. kr. okrajno glavarstvo in cela zadeva se je sporočila tudi c. kr. deželni vladi. A niti eno, niti drugo ni smatralo za potrebno k stvari kaj ukreniti. Je prepozno, mi ne moremo ničesar ukreniti tako je odgovorilo c. kr. glavarstvo, tako c. kr. deželna vlada, mesto da bi nemudoma skušala odpraviti krivico, ki se dela v Hilem v D. M. v Polju, če ne drugače, da bi takoj sistrirale volitve ko se je na licu mesta po svojem odposlanju prepričala o resničnosti gorenjih navedb. Proti takemu postopanju c. kr. vlade se je že na merodajnem mestu protestiralo. Ako vlada v tako nujnih in tako važnih trenutkih ničesar ukreniti ne more, potem naj jo vrag vzame. Sramota za c. kr. oblast!

Politico delovanje Mirka Perhava, klerikalnega deželnega poslanca vipavskega. Mirko Perhave ne zna in ne more plesati, tudi pobozen je in se boji greha, — to je negativna strau njegovega političnega delovanja. Kot deželni poslanec se je vrgel tudi na pozitivno delo v javnosti; križarsko vojsko je napovedal plesu po Vipavski dolini. Mobiliziral je denar. Gasilnemu društvu je obljubil 100 K, če ne priredi plesa, iz blagajne gospodarskega odseka in če ta blagajna ne bi bila voljna na tak način prispevati v dobrodelne namene, plača iz svojega žepa 100 K. Gasilno društvo sicer ni priredilo plesa — a Vipaveci so vseeno plesali. Mirko Perhave pa vsled tega ni hotel plačati 100 K gasilnemu društvu, ki ga je petem: celo tožilo na plačilo 100 K vsled dane obljube. Sodišče je Mirko Perhave obsodilo v plačilo, ker dana beseda veže po posvetnih postavah tudi klerikalce. Ljudje so se Mirko tu smejali. Mirko pa je denar in pravne stroške plačal iz blagajne gospodarskega odseka in v blagajniški knjigi je menda pod »razno« med izdatki in stroški vpisano: za »pobijanje groha in plesa: 100 K. Vipaveci imajo malo smisla za tako pobijanje greha. Pri zadnjih občinskih volitvah so proti klerikalni Mirkotu agitirali s tem, da takih občinskih gospodarjev, ki na tak način delujejo za odstranitev plesa, da iz javnih skupnih denarjev izposlušajo nagrade za neplesale — Vipaveci ne morejo izbrati. Vipavska dolina se je Mirkotu smejala in pri občinskih volitvah so klerikalci z Mirkom vred pogoreli. Zdrav napreden vipavski razum je zmagal. Mirko se je sedaj zatekel na kazensko sodišče, da sta mu gospoda Anton Hrovatin st. in Josip Krbne čast krivca, ker sta med agitacijo trdila, da je dal iz gospodarskega odseka 100 K za opustitev plesa. Vipavsko sodišče, pred katerim sta tožena po gosp. pr. Novaku dokazala, da je dal Mirko Perhave iz gospodarskega odseka nagrado za opustitev plesa, je Hrovatina oprostilo, ker ni bilo zaljenje dovolj javno, obsodilo pa Krbneto, češ, da je sicer dokazal, da je bila po Mirko Perhavem posredovanju olajšana blagajna gospodarskega odseka. Vsled obojestranskih pritožb pa je tudi deželno kot vzklicno sodišče pretresalo Mirkove plemenite težnje in končno tako spoznalo: da zavrne Perhavčovo pritožbo glede oprostitve sodb Hrovatinove, ugodi pa pritožbi Krbnetovi in tudi slednjega popolnoma oprost, ker se Mirko Perhave ne more čutiti žaljenega, če se mu v javnosti ali kakorkoli si bodi pove, da sovraži ples in da posreduje za nagrade za opustitev plesa iz gozdarskega ali gospodarskega odseka, hujšega pa mu nihče z inkriminiranimi besedami ni očitel. Mirko Perhave, ki sicer za ples nič ne potrebuje, je sedaj za več predpustov zaplesal denar, sodnijski ples z odvetniki je drag, mož mora plačati sam vso zabavo. Hvala bogu, da pri občinskih volitvah niso prodrle njegove gospodarske težnje.

Kako deželni odbor premuje govejo živino. 21. t. m. bi moralo biti premovanje goveje živine v Smarju in v Grosuplju, in sicer bi se moralo vršiti v Smarju ob osmih zjutraj, v Grosuplju pa ob devetih. Od vseh krajev so prignali kmetovalci živino ter čakali na prihod zastopnikov deželnega odbora. Toda teh ni bilo. Kmetovalci so čakali celo dopoldne, toda klerikalnih osrečevalcev še ni bilo. Brzjavili so v Ljubljano. Dolgo so morali čakati na odgovor, ki je došel še le popoldne. Kmetovalci so med tem časom odšli domov. Zastopniki dež. odbora so se opravičevali s tem, da se je baje deželni avtomobil polomil.

Kje je Deutsch-Oesterreich? Dunajska »Zeit« št. 3292, z dne 22. t. m. objavlja neko dnevno vest, v ka-

teri se pripoveduje, da je v društvu »Flottenverein« na Dunaju imel predavanje neki general iz Nemčije. Ta upokojeni generalmajor Kcim je predaval o bodoči svetovni vojni, ki mora po izreku grofa Moltkeja za gotovo nastopiti v teku devetih let! Pri tej priliki se je izrazil nemški govornik: da so politične meje Nemčije in »Deutsch-Oesterreicha« negotovne, in je končal ta stavek v originalu tako-le: »aber für den deutschen Geist und die deutsche Kultur giebt es keine Grenzpfähle.« Mi kot vestni opazovalci imenitnih in eminentno političnih dogodkov to le objavljamo našemu čitajočemu občinstvu ter vprašamo: Ali ni ta govor predznan aroganca in kruta žalitev vseh onih 23 milijonov avstro-ogrskih Slovanov, ki mirno in točno plačujejo največ krvnega in vnečnega davka v prid mogočini in po mačehovski zanje skrbelci državi, ki jim ne priznava in tudi ne izkazuje v osnovnih postavah zajamčenih pravic? — Na tak napadajoči govor naj bi odgovoril »Oberflottenadmiral g. dr. Susteršič!

Kuharski tečaj v Kamniku. Dne 6. novembra t. l. se je začel v »Zdraviliškem domu« v Kamniku vsled prizadevanja »Deželne zveze gostilničarskih zadrug na Kranjskem« in kamniške gostilničarske zadruge od ministrstva za javna dela prirejeni V. kuharski tečaj na Kranjskem. Seveda to gotovi gospodi nikakor ni ljubo in ti ljudje so sedaj prav jasno pokazali, kako dobroniki in prijatelji obrtnega, zlasti pa gostilniškega stanu so. Potrebo in umetnost takega tečaja je uvidela izmed vseh prizadetih korporacij samo »Meščanska korporacija« v Kamniku, med tem, ko so vse druge korporacije, ki so pred vsem poklicane, podpirati take prireditve, večinoma namenoma odklonile vsako podporo tega tečaja. Pred vsem seveda niti pričakovati ni bilo od deželnega odbora, da bi bil gostilničarjem naklonjen, ker pisajo pri deželnem odboru take harmonike, da preglaše vsak klic po svobodnem razvoju. Zlasti glede zavoda za pospeševanje obrti pa se mora zdeti človeku čudno, kako da nima za podpiranje tako važnih tečajev v svojem proračunu nikake postavke, med tem ko je bil vendar v prvi vrsti ustanovljen za to, da podpira razvoj obrtnega stanu. Še bolj umljivo, — kaj bi rekli, sumljivo — naravnost zasmeševanje gostilničarskega stanu pa je, da razpošilja v tem času tudi gostilničarjem! Vabila za neko drugo podjetje. Naravnost nesramno je, da namerava »Zavod za pospeševanje obrti« poskusiti svojo srečo na polju strokovnega časnikarstva in tako porabi na ta način one tisočake, ki so namenjeni drugam. Obrtniško glasilo! poznamo to frazo! Če bi bilo to glasilo v drugih rokah, bi utegnilo napraviti še nekaj splošno koristnega, tako pa obrezuje že sedaj državni pravdnik, — če se ne motimo, — svinčnik, da bo konfisciral bojkotne novice, zlasti proti gostilničarjem, ki so onim ljudem zlasti sedaj v želodu. Gostilničarji si bodo to prozorno prezirljivo in zaničljivo postopanje teh klerikalnih krogov dobro zapomnili in vedeli tudi obračunati s to gospodo. Slovenski gostilničar hoče biti in mora ostati samostojen in noče biti suženj onih, ki hočejo zaslužiti ves slovenski narod, samo da stoji njih žaklji po konci. Če nič drugega, je pokazal letošnji kuharski in gostilničarski tečaj v Kamniku, da se gostilničarji kreple oklepajo svoje organizacije in da iz svojih moči, če tudi z velikimi žrtvami, store to, da česar naj bi jim pripomogli v to poklicani faktorji.

Klasičen zgled klerikalnega dopisovanja so idrijski dopisi v »Naši Moči«. Sedaj se je ta Gostinčarjev lajzburnal spravil nad idrijska rudniška zdravnik in to po Oswaldovi maniri. Čujmo, kaj piše! »In kaj delajo naši zdravniki? Že pol leta se pripravajo, kaka bolezen je pravzaprav; okrožni je za šarlah, druga dva sta proti. Mi pa pravimo, naj se bolezen po latinsko imenuje tuberkolosis ali trololosis, nam nič mari, mi vemo, da je nalezljiva in smrtno nevarna. In ako en zdravnik ni prav prepričan, naj se posvetujejo vsi trije skupaj; naši pa so med seboj, kakor pes in mačka, eden se vedno vozi okoli, drugi noč in dan zobe dere, tretjega pa so za neumnega napravili, ker je pri svojem prihodu pričel delati red in odpravljati priznane zanikernost... Iz gole nevoščljivosti so okrožnemu oddelku vse stranke po okolici in v zeli domačo lekarno. Našima rudniškima zdravnikoma pa svetujemo, naj delata za rudnik, ker jih rudnik plačuje, okolica jima nič mari. In kaj se je zgodilo z našo šolo? Nič! Pač, enkrat so jo razkužili, ko so prišli drugi dan otroci v šolo, je bila pa zopet okužena! Desinficirajte raje svoje možgane... itd.« — Tako mažejo klerikalni pisarji nedolžen papir. Samo hudobno in grdo obrobavanje brez primere. Težka je ravno služba idrijskih zdravnikov pri rudniku, ker imajo vedno vse polno bol-

nikov. Če pri tem zdravijo še bolnike v okolici, jim je to šteti samo v priznanje, saj bi bili sicer bolniki v okolici brez zdravniške pomoči. Ali se naj oglase pri Oswaldu ali Kanduču? Tudi zobozdravnika je nujno potrebnarja in hvaležna je dr. P., da izvršuje zobozdravniško prakso. Prepričan je, da je zanesel v Idriji ravno varovane »Naše Moči« okrožni zdravnik dr. Pavel Indra. Kaj je dvakrat bilo zaradi razžaljenja časti, ne bomo pravili. Nad bolniki, ki imajo ubožno spričevalo, vpije, kakor divji in celo dejansko jih odganja. Ko je nekoč zbolela služkinja c. kr. rudniškega svetnika Pirnata, je ni hotel obiskati, češ, da se mu svetnik Pirnat pri njegovem prihodu v Idrijo ni osebno predstavil. Torej tak red hoče vpeljati dr. Indra v Idriji po nazorih dopisnika »Naše Moči«. Hvala lepa! Dr. Indra prav privoščimo klerikalcem. Toda ne samo hvalisati ga v klerikalnih cunjah, tudi zdraviti naj se hodijo k njemu. Mogoče zna tudi klerikalne dopisnike ozdraviti boleznimi »trotolosis«.

Imenovanje pri sodišču. Sodni kancelist v Velikih Laščah, g. Ivan Rozman je imenovan sodnim oficijalom.

Minimalni zdravniški cenik, ki ga je odobrilo in določilo društvo zdravnikov na Kranjskem kot organizacija, je naslednji: a) Za Ljubljano, zdravilišča in letovišča. Vsak poset k bolniku v hišo 4 K. Navadna ordinacija v zdravnikovem stanovanju ob naznanjeni ordinacijski uri 3 krona b) Za Kranjsko izven Ljubljane. Vsak poset k bolniku v hišo 3 K. Navadna ordinacija v zdravnikovem stanovanju ob naznanjeni ordinacijski uri 2 K. Za specialiste veljajo posebne postavke. Ta cenik pojasnjujejo še naslednja določila: 1. Cenik določa najmanjše cene za zdravniška opravila, pod katere ne sme iti noben zdravnik; vsak zdravnik pa ima pravico, zaračunati svoje delo nad to najmanjšo ceno. 2. Vsak zdravnik je dolžan, določiti za razgovor z bolniki posebne ure. 3. Razgovori ob drugem času kot ob določenih urah so najmanj 50% dražji. 4. Obisk od 8. zvečer do 8. zjutraj ter ob nedeljah in praznikih popoldne, istotako takojšnji poseti ali poseti ob določenem času na domu bolnikovem se zaračunajo dvojno. 5. Ako se zdravi v eni družini naenkrat več njenih članov, se poleg pristojbine za poset ene osebe mora zaračunati za vsakega nadaljnega člana navadno pristojbino za razgovor. 6. Vsako klicanje zdravnika, kakor hitro se je ta klicu odzval, se mora primerno nagraditi. 7. Znižavanje pod enkrat določeno nagrado je nedopustno.

Mošenjske novice. Smolo pa imajo ti naši klerikalci ali katoliška stranka. Česarkoli se poprimejo, vsaka stvar jim gre narobe. Delajo se strašno učene in modre, kajti edino oni si prištevajo zmoglost, da smejo voditi bodisi občino ali kako drugo javno podjetje, in bog ne daj, da bi kdo drugi, rečimo po »Slovenčevu« »rudečenosec«, imel kaj za govoriti pri kaki stvari. V naši občini je pred kakimi 5 leti ustanovil naš g. nadučitelj Jos. Korošec za tukajšnje razmere zelo potrebno mlekarstvo, katero je tudi vodil kot načelnik kake dve leti. Skrbel je za mlekarstvo kar mogoče, da bi jo povzdignil ter s tem pomagal našim kmetovalcem v povzdigo živinoreje; in resnica je, da je mlekarstvo za časa njegovega delovanja kar najlepše uspevalo. Da bi se pa našemu kmetu dobro godilo, to gospodom v farovžu ne da miru; ruvali in hujskali so toliko časa proti g. nadučitelju, da so ga odpravili od mlekarne ter izvolili za načelnika Franca Resmana, brata našega sedanjega župana g. Ivana Resmana. Mož je sicer ošaben in se dela zelo »kumstnega«, ali kaj pomaga vsa taka domišljavost, ko si pa na vodstvo kake zadruge razume kakor zajec na boben. Vodil je toliko časa mlekarstvo, da je postala jalova ter ne da u; benega mleka več od sebe, pač pa ima nekaj, kar je že stara pesem, koder so taki kumstni vodje a la Resman, namreč — dolg. Ime Resman — in dolg, to da misliti povsod, koder je kak Resman za načelnika. Dolgove delati, to je lahka stvar, ali dolg povedati in razložiti, zakaj se je naredil, to je pač težko. Kaj ne gospod Resman in še ako se prav nič ne razume? Ker so že delj časa krožile govorice, da pri mlekarstvu ni vse v redu, je sklicalo nadzorstvo 12. t. m. občni zbor, da bi načelnik pojasnil vse razmere in dejanski stan mlekarne ali žalibog, mož zna zmerjati in prevzetiti biti, ne razume pa ničesar. Udje so zahtevali račune, on pa niti ene knjige ni imel pri sebi, na odločno zahtev je šel odlašil v župnišče, od koder ga ni bilo pričakati. Prišli nazaj — prazen, ni vedel drugega, kakor da so župnik povedali, da pod kaznijo bukve ne smejo iz farovža, in se le v farovžu smejo bukve pregledati. O sveta pomagalka. O ti preljubeznjivi Beaman. Koliko je dolga — in če tudi pod kaznijo ne bo smel iz farovža. — Vam

poročamo drugič, ko nam revizor, katerega smo zahtevali pojasni ves položaj. Omenjeno bodi še, da mlekarstvo ne daje nobenega mleka več nikamor, nasprotno ga hodi neki trgovec osebno iskat večjo množico v našo občino, sam h kmetom; toliko da ne bodo mogli naši odrašeniki reči, da ne morejo mleka nikamor razpečati.

Samo očeta je prišel pretepat domov. Prvič je bil letos na naboru Tone Petrič iz Herinje vasi, pa je že v vsakem oziru »sam svoj«. Od doma je bil odšel že pred osmimi leti ter se preživljal sam. Bolje se je počutil med tuji, nego doma pri svojem očetu Francetu Petriču v Srednjem Grčevju sredi med krasnimi vinogradi. Dne 18. oktobra je pa le prišel Anton Petrič obiskat svojega očeta. Namesto pozdrava, ga je pa treščil v sobi dvakrat na tla. Drugo jutro ga je pa pred hišo z veliko silo zopet vrgel dvakrat ob tla, da je zadobil oč neke sicer brezpomembnih poskoti. Dasi je torej le oče prišel z domačimi tlemi v dotik, so vendar sinu postala ta tla prevročna in jo je nenadoma odkuril v širni svet med tujece. Očetu je to čisto prav, ne pa oročnikom, ki zvesto povprašujejo po izgubljenem sinu.

Zanimivi in zagonetni požari ob Kolpi. V letošnjem suhem in vročem poletju so bili požari ob kranjsko-hrvaški meji, torej ob Kolpi od Ozlja pa do Plemenitašev, nasproti Starega trga na dnevnem redu. Več kot petdesetkrat je gorelo in pogorelo nad 80 hiš, nad 200 glav živine in nad 200 gospodarskih poslopij. Ljudstvo, že samo na sebi praznoverju vdano, si je dolgo razlagalo te požare tako, da so nekaka šiba božja in da prinajava z neba. Nazadnje se je pa splošno razširil mnenje, da so požigalec najeti od ogrskih zavarovalnih družb za to, da požigajo pri hrvaških zavarovalnicah zavarovana poslopja in da oškodujejo na ta način slovenske zavarovalnice. Ljudstvo čuje vse noči. Povsod so nastavljene straže, vendar se vrane nenadoma poslopje, ki je bilo vse čas okoliinokoli zastraženo. Ljudstva se je polastila prava panika. Od dnevnega dela in nočnega čuvanja vse utrujene zbudi, tudi če se malo vležejo vsako noč, klic, da ali gori, ali da se klatijo požigalec okoli vasi. To jih razburja tako, da so podobni le še živini. Saj je znano, kako so v Pravatini nasproti Podzemlju mučili letos prebivalci nekega Čeha in ga počasi žgali pri živem telesu, ker so mislili, da imajo poživalca. — Na hrvaški strani v Vukovi gorici je večji oddelek orožnikov pod poveljstvom nadporočnika. Tudi državni pravdnik in preiskovalni sodnik so stalno bili tam, požari okoli pa so se nadaljevali. Pri nas so preiskali orožniki ob določenem času vse pokrajine ob Kolpi od Starega trga do Ozlja, pa niso našli ničesar in nikogar, dasi so si privzeli za pomoč nad 200 domaćinov. Požari pa so se nadaljevali v vasi Hrast pri Črnomlju več orožnikov skritih, ker so dobivali ljudje na svojih hišah nabite letake z naznanilom, da bo vas v kratkem pogorela in ker je letelo ponoči kamenje na strehe posamičnih hiš. Ko so orožniki ležali na preži, je priletel od neke precej velik kamen proti neki slammati strehi, padel pa ni na streho, marveč pred njo na tla. Ko so ga pobrali, so videli, da je zavil v goreč, oziroma tleči cunji. Zdaj je postalo jasno, da zlikovci ne mečejo na strehe in sploh v vas kamenja zato, da bi se ljudje ne upali stražiti zunaj hiš in bi raje zbežali v hišo, temveč zato, da zažigalcem ni treba priti v vas zažigati, marveč se le približajo vasi ponoči in mečejo od tam goreče, okoli kamna navite cunje v vas. Zdaj se vsaj deloma ve, kako nastajajo požari, ni pa pojasnjeno, zakaj se zažiga.

Svarilo! Ker je osobito prebivalstvo hrvaških, ob Kolpi ležečih vasi radi vednih požarov zelo razburjeno, se občinstvo svari, da ne hodi v te kraje, ker vidi ljudstvo v vsakem tuju požigalca in bi ga najbrže celo linčalo, kajti če začne le eden, se že vzbuli strast pri drugih.

Elektrotadiograf »Ideal«. Le samo danes se še vidi senzijska detektivska drama »Dr. Gar el Hama, Orientalec«, ki je vzbudila posebno senzijski in skokom raz most na vozeč se vlak veliko zanimanje med občinstvom. — Jutri krasna drama »Goreča nagnenja« z Avto Nielsen v glavni vlogi.

Nesreča. Ko so se v soboto popoldne otroci na Prulah igrali z vozički (hunti), katere ima tvrdka Ozeowiczka za prevažanje materiala, je pri tem šel voziček čez levo nogo čuvavemu sinu, šletnemu učencu Maksu Zabukovcu ter mu je tako poškodovalo, da se ga morali prenesti v neko bližnje zasebno stanovanje, potem pa poklicali policijskega

zdravnika, ki je po dani prvi pomoči odredil, da so ponesrečenega dečka prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Poskušeni samomor vojaka. Snoči se je v šentpeterski vojašnici na stranišću ustrelil prostak 17. stoltni je tukajšnjega c. in kr. 17. pešpolka s službeno puško Anton Cepek. Zadel se je v levo stran rebri in mu je šla krogla pri rami ven. Težko poškodovanega so prepeljali v garnizijsko bolnišnico. Vzrok poskušene samomora je neznan.

Pes popadel je v soboto 10letnega ga učenca Viktorja Novšaka ter ga na desnem rami telesno poškodoval. — Lastnik psa je znan.

Delavsko gibanje. V soboto se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 45 Macedoncev in Bolgarov in 21 Slovencev.

Izgubljeno in najdeno. Angela Šetfilova je izgubila vezano ročno torbico, v kateri je imela denarnico in dva ključa. — Kuharica Neža Cuznarjeva je našla ščipalnik z etuijem. — Delavka Marija Kresalova je našla kolesarsko napihačo. — Najdena je rjava ženska ročna torbica s priprijetetami. — Pred 6 meseci je nek po imenu neznan delavec v Majcnovi gostilni na Dolenjki cesti št. 4 popustil ročni kovčeg z obleko in perilom. — Ga. Julija Tomšičeva je izgubila žensko ročno torbico s srednjo vsoto denarja.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Janko Garvas, nadučitelj v Krminu, z neke svatbe v Sežani 10 K, s svatbe veleposelnika in vrlega rodoljuba v Krminu g. Antona Krzetiča pa 35 K s čestitko: Ciril in Metod naj srečo da, zato 35 kronc darovanih ima. Ženin Tone naj dolgo živi, nevesta Justa se z njim veseli! Mi svatje pa želimo še, da b' dobro vse izteklo se.

G. dr. Ivan Dimnik, odvetnik v Krškem je poslal družbi iz neke kazenske poravnave 10 K. Hvala!

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala gosp. Avgusta Kalčičeva v Novem mestu 20 K mesto venca na krsto svoje svakinje Marije Pauserjeve v Ribnici. — G. Fr. Roblek, veleposelnik v Žalcu je poslal družbi 36 K 70 v, polovico blagajniškega preostanka bivšega državnozbornskega kiuba »Južnih Slovanov«. Hvala!

Društvena naznanila.

»Društvo slovenskih profesorjev« bo imelo svojo glavno skupščino na Stefanovo, dne 26. decembra 1911 ob 10. dopoldne. Eventuelne samostalne predloge je pisмено odboru naznaniti vsaj teden dni prej (§ 11., 4 društvenih pravil).

Ustanovitev jezdnega odseka tel. dr. »Sokol« v Ljubljani. V četrtek dne 23. t. m. se je vršil v restavracijskih prostorih Narodnega doma dobro obiskan sestanek ljubljanskega »Sokola«, na katerem se je konstituiral njegov jezdni odsek. Navzoč je pozdravil v imenu ljublj. »Sokola« podstarosta brat dr. Windischer v daljšem govoru. Sklicatelj sestanka, brat Kajzel, je nato prečital pravila, ki so bila sprejeta in obenem predlagal sledeče odbornike, ki so bili enoglasno izvoljeni: Brat M. Franke, načelnikom; br. A. Sever, podnačelnikom; br. V. Janušič, tajnikom; br. F. Krapeš, gospodarjem; br. J. Vouk, blagajnikom; in br. F. Anžič, odbornikom. Namestnika sta bb. Cernak in Ferjančič; preglednika računov pa bb. Fabiani in Duler. Informacije in vsa nadaljna pojasnila interesentom, ki naj se čim prej prijavijo — vsaj do 1. decembra t. l. — daje brat tajnik V. Janušič. Dunajska cesta št. 14 (od 2.—3. pop.).

Prosveta.

Iz pisarne slov. gledališča. Jutri v torek se poje prvič glasbeno izvrsta R. Heubergerjeva opereta »Ples v operi«, ki ima tudi izborni libretto. Predstava se vrši za nepar abonente.

Slovensko gledališče. V soboto večer so ponavljali »Ksenijo« in »Suzanino tajnost« pri bolj pičli udeležbi. Predstava je bila dobra zlasti druga enodejanka. — Včeraj popoldne so peli zadnjič v sezoni opereto »Sramežljiva Suzana«. Vsled dobrega igranja sodelujočih se je občinstvo prijetno zabavalo. Juvanov maleček je dobil celo svoj prvi šopek na odru. — V nedeljo večer so peli Smetanova »Prodano nevesto« in sicer z gospo Aninko Kramperovo v vlogi Marinke. K simpatični zunanosti včerajšnje Marinke, ki je imela publiko takoj pretežno na svoji strani, treba odločno šteti tudi njene odlične pevske zmoglosti in njeno prirčno in naravno igranje. Arij v zadnjem dejanju, ki jo je pela slovensko (sicer je pela češko) je zadel v živo. Toliko čustva v petju nismo vajeni čuti na našem odru. Gledališko ravnanje prosimo, naj bi kako

omogočilo, da bi gospo Kramperovo še večkrat čuli v našem gledališču.

Kandidatke neodvisne metske stranke v D. M. v Polju so:

I. razred:

Ivan Paternoster, Studenec 27.
Anton Robida, Zg. Kašelj 8.
Franc Babnik, Zg. Kašelj 35.
Franc Grad, Zg. Kašelj 19.
Franc Plevnik, Vevče 53.
Ivan Benčina, Dev. M. Polje.
Andrej Hlebs, Sp. Zadobrova.
Andrej Avšič, Semberje 9.
Ivan Klešnik, Zalog 38.

Namestniki:

Franc Rode, Dev. M. Polje 1.
Andrej Paternoster, Vevče.
Jernej Suštar, Sp. Zadobrova 22.
Anton Hlebs, Zg. Kašelj 61.

II. razred:

Avugst Kuhar, Vevče 49.
Ivan Kočar, Studenec 8.
Jozef Rojsek, Slape 15.
Ivan Primar, Zalog 31.
Ivan Stele, Zalog 33.
Alojz Rahne, Zalog 7.
Ivan Marn, Semberje 24.
Matija Dovč, Sp. Zadobrova 28.
Mihael Zajc, Semberje 14.

Namestniki:

Martin Cimerman, Studenec 4.
Franc Cerar, Slape 23.
Jozef Podgoršek, Vevče.
Ivan Kobal, Zg. Kašelj 28.

III. razred:

Franc Sieherl, Zalog št. 39.
Jozef Babšek, Vevče.
Ivan Strah, Vevče.
Anton Kočar, Slape št. 25.
Ivan Grad, Zg. Kašelj št. 25.
Ivan Zupančič, Sp. Kašelj št. 23.
Mihael Gabrovšek, Studenec št. 5.
Andrej Porenta, Vevče št. 4.
Franc Močilnikar, Zg. Kašelj št. 14.

Namestniki:

Jozef Hrome, Vevče št. 5.
Martin Godec, Podgrad št. 16.
Franc Stare, Zalog št. 5.
Franc Kačar, Sp. Kašelj št. 10.

Podobčina Zadobrova:

Jakob Gregore, Sp. Zadobrova 19.

Namestnik:

Anton Snoi, Sp. Zadobrova 27.

Podobčina Slape:

Leopold Kuhar, D. M. Polje.

Namestnik:

Franc Grum, Slape 20.

Podobčina Kašelj:

Ivan Jamšek, Zg. Kašelj.

Namestnik:

Ivan Lovša, Zg. Kašelj 4.

Podobčina Sv. Agata:

Blaž Loboda, Podgrad 10.

Namestnik:

Jože Marovt, Podgrad 10.

Volilci, napišite na glasovnice može, ki vam jih priporoča neodvisna kmečka stranka, kateri bodo z vsemi močmi delali za blagor in korist občine!

Književnost.

— »Slovenski Sokolski koledar« za leto 1912 izide v pričetku prihodnjega tedna in se bo tudi takrat razposlal. Društvom, ki še lanskoletnih koledarjev niso plačala, se toliko časa ne pošljejo naznačeni izvidi, dokler ne zadostijo svojim dolžnostim. »Slovenski sokolski koledar« se naroča pri vadiateljskem zboru Sokola v Kranju. Stane 1 K (s pošto 10 v več). Tiskan je le v omejenem številu izvodov.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča Podivjana mladina Današnje dve razpravi sta si v tem značilni, da sedita na zatoženi klopi dva komaj 17 let stara fanta zaradi hudodelstva uboja, kojih nedolžni žrtvi sta postala dva posestnika v najboljših letih.

Maščevanje. Dne 15. oktobra je bilo v Predvoru žganje. Tja je šel tudi posestnik Peter Lombar iz Bašeljna. Obiskal je Velkovrhovo gostilno, kjer se je nahajalo mnogo gostov zlasti mladine, posebno ker je bil zvečer ples. Tudi Lombar se je udeležil plesa, a pri tem je prišel s 17-letnim Francetom Brolihom, posestnikom sinom iz Tupaliča v neki prepri, ki je postal za oba usodepoln. Ko je šel Lombar okoli 10. ure na dvorišče na malo potrebo, sledil mu je Brolih, ki je z Lombarjem nekaj govoril, slišali so le toliko, da je Lombar rekel, saj toliko počakaj, da opravi svojo potrebo, nakar mu je ta odgovoril — da bode počakal. Nato pa je stopil Lombar pred Broliha in ga je vprašal kaj da hoče. Na fantov odgovor da nič, stopi ta pred Lombarja in mu zada z nožem močan sunek v prsa in steče po ovinku okoli hiše v gostilno. Tam se je mirno vsedel, kot da se ni nič zgodilo in začel nato zopet plesati.

Peter Lombar je dobil sunek v srce, ki mu je prerezal srčno veliko žilo. Prijel se je za prsa in rekel: »Saj te poznam Ajdovčev si, udaril si pa z nožem!« Napravil je še opotekaje par korakov nato se pa pri drugih vratih mrtev zgrudil. Obdolženec svoj čin prizna, izgovarja se le, da ga je v gostilni Lombar porinil v stran, potem pa pozval naj gre vun, če ima korajžo. Dalje trdi, da ga je pred vratmi Lombar prijel za obleko nakar ga je on sunil z nožem, ni pa imel namena Lombarja umoriti. Porotniki so vprašanje glede krivde potrdili z 11 glasovi, na kar je sodišče Broliha obsodilo v 3letno težko ječo.

Razne stvari.

* **Nesreča na ameriških železnica.** Tekom enega leta je bilo na železnicah v Združenih državah ubitih 10.396 oseb ter 150.159 ranjenih. Od ubitih je bilo samo 386 potnikov, vsi drugi so bili železniški uslužbenci.

* **Kača v tobaku.** Iz Mount Vernona, Illinois, poročajo, da je neki delavec vgriznil v kos tobaka za zvečenje. Vgriznil je v nekaj trdga. Ko je vzel dotični stvar iz ust, je videl, da je kačja glava. Ko je pregledal še ostali tobak, je v njem našel še ostalo truplo kače.

* **Umor v Olomucu.** Frančiška Benirschkova je popolnoma priznala umor in je izpovedala, da je pecivo zastupila z arzenikom, da se potem sama polasti dedščine po očetu. Bila je popolnoma potrta, ko je izvedela o smrti obeh učiteljevih otrok. Preteklo nedeljo je Marija Benirschkova obiskala svojo sestro Frančiško, ki jo je postregla s kavo. Ko je Marija domov prišla, ji je postalo slabo. Misli, da je pa, da ji je od tega slabo, ker je v drugem stanju. Frančiška je najbrž že tedaj postopoma svojo sestro zastupila. — O tej aferi poročajo nadalje: Ker je bila Marija Benirschkova v drugem stanju, meni policija, da je Marija vzela arzenik z gotovim namenom, da odstrani plod, in da je že preteklo nedeljo, ko je bila pri svoji sestri, vzela že nekaj arzenika. Pravi namen Frančiške je bil, dati sestri toliko arzenika, da bi umrla. Strup je bil bel arzen. Policija je našla v kovčegu Benirschkove še večjo množico arzena. Nadalje so konstatirali, da je Frančiška Benirschkova v neki reži natresla v pecivo strupa. Dala je kake štiri do pet dekagramov arzenika v pecivo. O motivu pravijo, da se je nameravala Frančiška z onimi 1400 kronami, ki bi jih nedelovala v slučaju smrti svoje sestre, omožiti. Razkrita je tudi vest, da je Frančiška umrla meseca julija svojega očeta, ki je bil zavarovan za nar tisoč kron. Najbrž bodo očetovo truplo ekshumirali.

Telefonska in drzljiva poročila.

Uradniške predloge.

Dunaj, 27. novembra. Včeraj je ministrski predsednik poročal cesarju o političnem položaju. Nato pa je notranji minister Heindl poročal o uradniških predlogih, ki pridejo še ta teden pred parlament. Uradniške predloge, kakor jih je sklenil ministrski svet, bodo obsegale časovni avanzma državnih uradnikov, službena pragmatika in zvišanje aktivitetnih doklad.

Widmann — namestnik na Moravskem.

Dunaj, 27. novembra. Potrjujejo se vesti, ki smo jih tudi mi že zabeležili, da bo v prihodnjih dneh imenovan bivši poljedelski minister Widmann za cesarjevega namestnika na Moravskem.

Novi člani gosposke zbornice.

Praga, 27. novembra. »Bohemia« poroča, da je cesar imenoval 11 novih članov gosposke zbornice.

Voli ve v Drohobiču.

Drohobič, 27. novembra. Jutri se vrše tu volitve. Kakor znano, so se dogodili pri prvih volitvah 19. junija, ko je bil izvoljen dr. Loewenstein, krvavi dogodki. Okrajno glavarstvo je zaradi tega odredilo, da ostanejo od danes (ponedelika) zvečer ob 8. pa do srede ob 6. jutraj vse restavracije, zajuterkovalnice in sploh vsi lokali, kjer se prodajajo opojne pijače, zaprte. Poklicali so tudi 250 orožnikov. Sole ostanejo zaprte in dijaki ne smejo na ceste. Na dan volitev bodo ulani preprečili, da pridejo delavci zlasti iz Borislava v mesto.

Italijanski kralj umorjen?

Dunaj, 27. novembra. Danes jutraj so krožile po Dunaju vesti, da je bil italijanski kralj včeraj umorjen. Italijanska nunciatura in poslaništvo zavračata te trditve, vendar je pa gotovo, da so bile včeraj popoldne in danes ponoči vse telefonične in brezžične zveze med Italijo in inozemstvom zaprte.

Mednarodni bojkot Italijanskega blaga.

Stockholm, 27. novembra. Od švedskega mirovnega in razsodiškega združenja sklicano veliko protestno zborovanje proti italijansko-turški vojni je sklenilo pozvati mednarodno mirovno pisarno v Bernu in mednarodno socijalistično pisarno v Bruslju, da naj takoj začne s pripravami za mednarodni bojkot italijanskega blaga.

Zveza z novim Pazarjem.

Belgrad, 27. novembra. Konsorcijski politikov in kapitalistov je izposloval koncesijo za normalnotirno železnico Kragujevac - Raška, ki bi zvezal Novi Pazar s Srbijo.

Lakota na Ruskem.

Petrograd, 27. novembra. V guberniji Orenburg vlada lakota. Kmetje prodajajo živino za vsako ceno, ker nimajo prav nobene krme. S streh trgajo slamo, da z njo krmito živino. V guberniji je nastopil tudi lakotni legar.

Sasonov.

Petrograd, 27. novembra. Ruski zunanji minister Sasonov je okrevljal in prevzel zopet vodstvo zunanjega urada.

Rusko - perzijski spor.

Teheran, 27. novembra. Razmerje med Rusijo in Perzijo je zopet uravnano Perzijski zunanji minister se je opravičil pri ruski vladi. — Diplomatična zveza je zopet urejena.

Novi kardinali.

Rim, 27. novembra. Papež je v tajnem konzistoriju imenoval 18 novih kardinalov, med njimi tudi dunajskega nadškofa Nagla in brnskega nadškofa Bauerja.

Samomor socijalista.

Pariz, 27. novembra. Tu se je zastrupil s ciankalijem samega sebe in svojo ženo bivši socijalistični poslanec Pavel Lafargue. Njegova žena je bila hči socijalista Marxa.

Revolucija na Kitajskem.

London, 27. novembra. Neki angleški poročevalec, ki se nahaja v taboru revolucionarjev pred Nankinom poroča, da so revolucionarji prišli že tik pred mesto in zasedli pozicijo eno miljo od vladnih čet. Začeli so mesto bombardirati in je padlo baje v tem boju nad 800 cesarskih vojakov.

Peking, 27. novembra. Tu vlada težka finančna kriza. Vrednost zlata je dosegla 37 kratno srebra in oblegajo ljudje hranilnice, da bi dvignili svoje vloške. Živila so poskočila za desetkratno ceno.

London, 27. novembra. Iz »Lungtanga« poroča »New York Herald«, da so revolucionarji po šesturnem boju skoraj popolnoma uničili vlade čete. Vojne ladje hočejo poravniti za to, da vkrcajo svoje čete in jih prepeljejo pred Peking.

Italijansko-turška vojna.

Dardanele.

Carigrad, 27. nov. Porta je notificirala velesilam, da zapre v slučaju italijanske operacije pred Dardanelami, ožino s torpedi.

Carigrad, 27. nov. »Sabah« poroča, da sta angleški in francoski poslanik v Rimu predvčeršnjem naznaila italijanski vladi, da bi smatrala njih vlade blokado Dardanel za kršenje mednarodne pogodbe iz leta 1871 ter bi take blokade ne mogle pripustiti, ker bi zaprla cesto svetovne trgovine.

Dunaj, 27. nov. Oficijozna »Mit-tagszeitung« poroča, da se je Rusija postavila na čelo akcije, ki hoče na vsak način preprečiti blokado Dardanel. Tej akciji sta se pridružile tudi Avstrija in Nemčija, zlasti pa Angleška ter hočejo tozadevno pritisniti na Italijo, ob enem pa tudi zahtevati od Turčije, da se resno začne baviti z vprašanjem miru. V informiranih krogih so mnenja, da mirovna pogajanja niso več daleč.

Turki v Tripolitanijski poraženi

Carigrad, 27. nov. iz Tripolitanijske javljajo, da so bile pred Tripolisom turške čete poražene; izgubile so nekaj topov in mnogo municije.

Rim, 27. nov. »Agenzia Stephani« poroča iz Tripolisa, da so začeli Italijani včeraj na celi črti prodirati proti jugu. Pognali so sovražnika nazaj ter po celodnevni krvavi bitki potisnili sovražne čete iz njih pozicij. Ta sijajna zmaga Italijanov bo imela na ves nadaljni razvoj odlošilen vpliv.

Carigrad, 27. novembra. Mahmud Sefket paša je včeraj inšpiciral utrbe ob Dardanelah in jih je našel baje popolnoma v redu. Snoci je imej angleški poslanik dve uri trajajočo konferenco z zunanjim ministrom ter je izjavil, da njegova vlada nikakor ne more pripustiti blokiranje Dardanel.

Rim, 27. novembra. »Agenzia Stefani« poroča podrobnosti o včerajšnjem boju pri Tripolisu in pravi, da je trajal boj do štirih popoldne. Sam general Caneva se je udeležil boja. Mnogo Turkov je bilo ujetih. Tudi pri Darni se je vršila včeraj krvava bitka ter so se morali Turki umakniti. Italijanske izgube so majhne.

Italijanska retorika.

Rim, 27. novembra. Kraljev dekret razglašja zvišanje carine na blago iz Turčije na najvišjo zakonito dopustno mero. S tem se je začela retorika proti Turčiji.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslavšek.

Borzna poročila.

Uradni kurzi dunajske borze 27. novembra 1911.

Valutoborni naprjeli.	Dunaj	Blagov.
1% majevna renta	91.80	92—
1% srebrena renta	94.85	95.05
1% avstr. krona renta	91.80	92—
1% opr.	90.60	90.80
4% kranjsko deželno posojilo	92.25	93.25
4% k. o. češke dež. banke	93—	94—

Srečke.	Dunaj	Blagov.
rečke iz 1. 1860 1/2	439—	451—
" " 1864	611—	623—
" " 1868	304—	316—
" " zemeljske 1. izd. je	301.50	307.50
" " 2. izd. je	277.25	283.25
" " ogrske hipotekne	256.50	262.50
" " dun. komunalne	514—	526—
" " avstr. kreditne	514—	526—
" " ljubljanske	86.50	92.50
" " avstr. rdeč. križa	73—	79—
" " opr.	48.50	54.50
" " banška	97.50	101.00
" " turške	242—	245—

Valuta.	Dunaj	Blagov.
Ljubljanske kreditne banke	70—	472—
Avstr. kreditnega zavoda	648.20	649.20
Dunajske bančne družbe	340.75	341.75
Lužne železnice	110.75	111.75
Državne železnice	731—	732—
Alpine-Montan	838.25	839.25
Češke sladkorne družbe	339—	342.50
Zlivosnostne banke	280—	281—

Valuta.	Dunaj	Blagov.
Cekini	11.37	11.39
Marki	117.50	117.70
Franki	95.40	95.50
lire	94.75	95.05
Rublj.	254.75	255.50

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 27. novembra 1911.

Termin.

Pšenica za april 1912	za 50 kg	11.93
Rž za april 1912	za 50 kg	10.41
Koruzna za maj 1912	za 50 kg	8.51
Oves za april 1912	za 50 kg	9.88

Efektiv.

Trdno.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 390.2 Srednji zračni tlak 30.78 mm

novemb.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	vetovi	nebo
25	2. pop. 9. zv.	727.2 728.8	11.1 6.1	sl. jvzh. sl. sever	jasno oblačno.
26	7. zj.	732.2	6.8	sl. svzh.	"
27	2. pop. 9. zv. 7. zj.	733.9 736.7 739.4	8.7 5.4 4.0	sr. jvzhod sl. jug sl. jzh.	jasno megleno

Srednja predvčerajšnja temperatura 8.1°, norm. 1.5° in včerajšnja 7.0°, norm. 1.3°, padavina v 24 urah 0.4 mm in 0.0 mm

Staro umetno zobovje

kupuje

samo danes in jutri od 5. 6. v hotelu pri »Maliču«, Selenburgova ul. št. 7. II. nadst. vrata št. 27. 3988

Učenec

star 14 do 15 let, poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo.

se sprejme v trgovino z mešanimi blagom pri trdki 3990

DOBEIC & MEUC V KRANJU.

Knjigovodkinja

ki ima že več let prakse in je izurjena moč, se sprejme takoj.

Zahteva se popolno znanje slovenskega jezika, nemščine in knjigovodstva. — Jako ugodna prilika za one, ki se hočejo pridružiti italijanskine. — Prednost imajo one, ki so bile že v kaki trgovini s papirjem. — Ponudbe na upravn. »Soče« v Gorici pod šifro »Delavnost«.

Optični zavod z električnim obratom.

Prvi slovenski izprašani

optik in strokovnjak

Dragotin Jurman

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 1.

Bogata zaloga

najfinejših rokavic pravi francoski parfumi

in vsi v to stroko spadajoči predmeti v najfinejši kakovosti

667 Za obila naročila se priporoča

OTILIJA BRAČKO

Ljubljana, Dumaška cesta 12, v Mathianovi hiši.

Kogar bi morebiti zanimalo, mu prijazno naznanjam, da mi je umrla

mati.

Pogreb je bil danes.

V LJUBLJANI, dne 27. novembra 1911:

Kopitar,

upravnik »Slov. Naroda«.

Zahvala.

Potrži vsled nepričakovane smrti našega nepozabnega soproga, gospoda

dr. Edvarda Volčiča

e. kr. sodnega svetnika

izrekamo vsem prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo za izkazano sočutje, darovane krasne vence oziroma šopke ter mnogobrojno spremstvo na poslednji poti pokojnikov.

Najiskrenejše se pa zahvaljujemo prečastiti duhovščini, slavnemu »Sokolu«, pevskemu zboru, slavni ljubljanski »Glasbeni Matici«, slavnemu društvu »Pravnik« ter vsem p. n. gospodom in damam in vsem mnogobrojnimi prijateljem iz Novega mesta in okolice ter tudi onim iz daljnih krajev za udeležbo pri pogrebu.

Posebej se pa še zahvaljujemo cenjenim novomeškim damam, ki so nam priskočile na pomoč v tej žalostni uri. Sploh se najvdaže zahvaljujemo tem potom vsem onim, ki so nam izkazali ustmeno ali pisмено sožalje. 3992

V Novem mestu, dne 26. novembra 1911.

Kristina Volčič, prej Kurat-Železnik in sorodniki.

Takoj sprejemom hlapca - žagarja.

Plača od rezi. 3978
Miha Majerle, Jelenjavoštev. 5,
: pošta Stari trg pri Kočevju. :

Za vodovodna in plinovodna in-
stalacijska dela 3932

iščem pomočnika

plača po kakovosti dela. Josip Bre-
zina Pulj, Barbakaništev. 5 Istra.

Lokal

eventuelno
s stanovanjem
pripraven za trgo-
vino ali obrt, na
Kongresnem trgu
št. 13
se odda v najem
takoj ali za februar 1912.
Natančnejša pojasnila daje upravništvo
»Slov. Naroda«. 2501

Za slabokrvne in prebolele
je zdravniško priporočeno črno dal-
matinsko vino 233

Kuč

najboljše sredstvo.
4 steklenice (5 kg) franko K 4-50
Br. Novakovič, Ljubljana.

Zeleznoto kina-vino

lekarnarja
: PICCOLIJA :
v LJUBLJANI, Dunajska cesta,
obsega navedeno množino
železa v nasprotju z dru-
gimi železnatimi kina-vini,
ki obsegajo samo toliko
železa kakor navadna na-
mitzna vina in nimajo torej
nobene zdravilne vrednosti.
To dokazuje več kemijskih
analiz in tudi ona, ki se je
izvršila po odredbi c. kr.
ministrstva notranjih zadev.
Zeleznoto vino lekarnarja
Piccolija jači slabokrvne,
nervozne, vsled bolezni osla-
bele osebe, slabe in bolezo
izgledajoče otroke.
Steklenica s 1/2 l. 2 K, 3
steklenice K 6-60. Voznina
in zavojnina prosta.

Ant. Krejči

Ljubljana, Wolfova u. št. 5.
priporoča svojo bogato zalogo
najmodernejših, najfinjših
kožuhovin,
klobukov,
in čepic.
Blago ceno in solidno.

Dijakom in dijakinjam popust!

**Modna trgovina
O. Jezeršek**
na Mestnem trgu
priporoča
svojo veliko izbiro damskih
čepic, perila, zavratnic,
pletenin, rokavic, predpas-
:: nikov, kožuhovine itd. ::
po znano nizkih cenah.
Kupujte v slovenski trgovini!

Renomirana tvornica likérjev
3861 sprejme spretnega

potnika

za alpske dežele, z dobrimi spričevali
iz špirituzne ali špicerijske trgovine
pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe z
nadpisom „Potnik 10.000“ je naslo-
viti na upravništvo »Slov. Naroda«.

Št. 8787/V. u.

Za žage in tvornice parketov:

- 1 lokomobila 30 PH.
- 1 parni stroj Tandem Compound 30 HP.
- 1 36 colni jarem (Gatter).
- 1 stroj za prirezavanje parketa (Par-
kettstutzmaschine).

vse sposobno za obrat, se najceneje prod.

Več pove upravništvo »Sloven-
skega Naroda«. 3965

Razglas.

Mladenci, ki so rojeni leta 1893. stopijo s 1. januarjem 1912 v črno vojno dolžnost.

Zaradi zabeleže se je toraj vsem leta 1893 v Ljubljani rojenim mla-
deničem, neglede na pristojnost, in pa zunaj Ljubljane rojenim, v Ljubljano
pristojnim mladeničem od 1. do 15. decembra t. l. zglasiti v mestnem vojaškem
uradu v »Mestnem domu«, I. nadstropju.

Izkazila o domovinstvu (domovnico, delavsko ali poselsko knjižico) je
prinesiti seboj.

Bolne, odsotne in zadržane mladeniče morejo zglasiti sorodniki.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 21. novembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:
Laschan, I. r.

Št. 39194.

Razglas.

Radi nastopa kolere v Črni gori odredila je c. kr. deželna vlada z
razpisom z dne 18. novembra t. l., št. 30280 petdnevno zdravstveno nadzo-
rovanje vseh iz Črne gore dohajajočih oseb, kakor to že velja za doha-
jajoče iz Italije.

Da se zamore to nadzorovanje točno izvrševati, odreja mestni magi-
strat, da vsi hotelirji, gostilničarji in sploh vsi, ki oddajajo prenočišča ali
stanovanja, ravnata tudi poglavarji družin glede družinskih udov, naznanijo
tako vsako iz Črne gore došlo osebo pri mestnem zgaševalnem uradu, v
slučaju sumljivega obolenja pa to nemudoma prijavijo.

Zdravstveno nadzorovanje se vrši za čas petih dni, brez osebnega na-
dlegovanja in brez omejitve prostega prometa.

Prestopki proti tej odredbi se bodo v smislu ministr. naredbe z dne
30. septembra 1857 drž. zak. št. 198 kaznovali.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 24. novembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:
Laschan I. r.

Št. 38810.

Razglas.

V smislu § 37. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se
javno naznanja, da so

proračuni o dohodkih in troških za leto 1912 in sicer:

- 1) mestnega zaklada,
- 2) mestnega ubeznega zaklada,
- 3) zaklada o meščanski imovini,
- 4) ustanovnega zaklada,
- 5) mestnega loterijske - posejil-
nega zaklada,
- 6) amortizacijskega zaklada mest-
nega loterijskega posejila,
- 7) mestnega vodovoda,
- 8) mestne elektrarne in
- 9) mestne klavnice

že sestavljeni in da bodo razgrnjeni v mestnem knjigovodstvu štirinajst dni
od 25. novembra do 8. decembra t. l.

javno občanom na vpogled, da vsakdo lahko navede svoje opazke o njih.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 20. novembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik
Laschan I. r.

Odprto pismo.

Gospod Ubald pl. Trnkóczy, lekarnar v Ljubljani.

Imam 6 mesecev staro dete, katerega je do drugega meseca dojila mati. V
drugem mesecu ga je začela moja žena hraniti s Sladinom (doktor pl. Trnkóczyja
»sladnim čajem«). Kakor hitro je začel otrok živati Sladin, ga nismo mogli več
pripraviti do tega, da bi vžival materino mleko. Od tistega časa dobiva le Sladin
in je tako dobro rejen, da ga vsakdo občuduje, kdor ga vidi. — Ker sem trdi
prepričan, da je Vaš Sladin dobro redilno sredstvo za otroke, prosim, pošljite mi
še 30 zavojev, ker ga hočem še drugim priporočati. — Z odličnim spoštovanjem
21./I. 1909. **Franc Deklova**, trgovec, Slavina (Prestranek) Notranjsko.

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1—3 K, velja »Sladin«
ali dr. pl. Trnkóczyja »Sladna čaj« 1 zavoječek z 1/4 kg samo 50 vin. Na tisoč
otrok ga zavziva z najboljšim uspehom. — Glavne zaloge: v Ljubljani lekarnar
Trnkóczy, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: VIII, Josefstädter-
strasse 25; III, Radetzkyplatz 4; V, Schönbrunnerstr. 109; v Gradcu: Sackstr. 3.
Razpošiljanje po pošti. — Mestni za živino-rojce. — Drogijane ceno. —
Prva največja eksportna tvrdica. — Telefon št. 190. 3925

Popolna in celna
stara umetna zobovja kupuje
Fr. Kolmšach samo v torek, 28. novembra
v Ljubljani, hotel »Union«, soba št. 11,
1. etaža. 3984

Dama

Mi ji je kaj leželo na sr-
cem, sogovornju koda, ali
bi hoče odpraviti pogo kaker
tudi dobiti in obratiti učno
mekko koda, se umiva le z
lijilnim mlečnim
milom s konjičkom
(Znamka lesen konjiček),
Bergmann & Co., Dočim a. L.
Komad po 80 v se dobi v
vseh lekarnah, drogerijah in
trgovinah s parfumi. :

Lepo mobilirana 3950

mesečna soba

s posebnim vhomom se odda takoj
ali pozneje, na Elizabetni cesti št. 6
II. nadstr. levo. Razgled na cesto.

Proda se lepa še nova blagajnica.

Pojasnila daje lastnik sam. 3974
Naslov v upravništvu »Slov. Naroda«.

Velika, dobro vpeljana manufakturna trgovina

v nekem mestu na Kranjskem se z zalogo vred radi preoblega drugega opravila
pod ugodnimi pogoji prodaja, ali da v najem.

Ponudbe pod »Trgovina 23« na Prvo anončno pisarno v Franciškanski ul. 8.

Za Miklavža

najprimernejše darilo je lepa knjiga.

Priporočamo posebno sledeča dela:

Knjige s podobami za otroke:

A B C	vez. K 1-60	Brinar, Medvedji lov	vez. K —80
Deca roma okrog doma	broš. » —24	Burnet, Mali lord broš.	K 1-60, » » 2-60
Dežela lenuhov	» » —20	Hubad, Pripovedke za	mladino I./II. » » —40
Drobitž v podobah	» » —40	* * * Knjižnica za mla-	dino 13., 14., 17.,
Hitra voznja	» » 1-60	18., 25., 26., 27., 28. » » 1-—	
Hrošč in žuželke v po-	» » —80	Kapitan Žar	vez. » 1-20
dobah	» » —80	Milčinski, Pravljice	» » 4-—
Kaj pripoveduje ča-	» » 1-20	Na divjem zapadu	» » 1-20
rovniča	» » 2-40		
Kaj pripoveduje ča-	vez. » 2-40		
rovniča	broš. » —80		
Metulji v podobah	vez. » 2-40		
Modri Janko	broš. » —40		
Naše domače živali	» » 1-50		
Noetova barka	vez. » 3-60		
Palčki Poljanec	» » 1-60		
Pavluša in Nuša	broš. » —60		
Pepelka	» » —80		
Podobe iz živalstva	» » 1-50		
Podobe iz živalstva le-	» » —80		
porcello izdaja	» » —80		
Planinske evetke v po-	» » —40		
dobah	» » 1-40		
Radost malih	» » 1-40		
Robinson starši	» » —80		
Slovenski A B C	» » —20		
Snegulčica manjša izd.	» » 1-20		
Snegulčica večja izdaja	» » 2-40		
Snegulčica večja izdaja	» » —60		
na lepenki	» » —70		
Trnjeva rožica	» » —40		
Vesela družbica	» » 1-50		
Zlata radost	» » 6-—		
Zlata radost leporcello	» » —70		
izdaja	» » —80		
Zoologijski atlant	» » —80		
Živali naše prijateljice	» » —90		

Novosti.

Blažek in Tomažek	vez. K 1-60
Domača šara	broš. » —30
Našim malim	» » —90
Poglejte si živali, otro-	» » —80
člet mali! leporcello	» » —30
izdaja	» » 1-—
Pisana družba	broš. » 1-20
Pisana družba leporcello	» » —90
izdaja	» » 1-20
Trnjulčica	» » —90
V zverinjaku	» » —90

Knjige za slikati.

Tuekov: »Mladi umetniki«	K 1-—
— »Otroški vrtec«	» 1-—
— »Zaklad za otroke«	» 1-—
— »Za kratek čas«	» 1-—

Mladinski spisi.

Amiels, Turij broš. 1-50	vez. K 2-50
Amiels E., Sree	» » 2-—
Andersen, Pravljice	» » 1-—

Narodna knjigarna v Ljubljani

Prežernova ulica št. 7.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombi-
nacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrt z manjšimi se
94 vplačili.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi. — — —
Rezervni fond K 52,758.285-24. — Izplačane odškodnine in kapitalne K 115,300.000-01.
Po velikosti druge vzajemne zavarovalnice naše države z vsesokoli slovaško-narodna uprava.
Vse poslovanje dela: — — —
Generalno zastopstvo v Ljubljani: — — —
Čigar pisarno so v lastni bančni hiši v Gosposki ulici št. 12. — — —

Zavaruje poslopja in premičnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder pošljuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podporo v narodne in obecnokorisne
namene.